

UNIwersytet Pedagogiczny
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Instytut Geografii
Katedra Przedsiębiorczości
i Gospodarki Przestrzennej

Polskie Towarzystwo Geograficzne
Komisja Geografii Przemysłu

**Problematyka 36. Międzynarodowej
Konferencji Naukowej nt.
„Przemiany strukturalne przemysłu i usług”**

*pod redakcją
Zbigniewa Ziolo i Wojciecha Piontka*

KRAKÓW - WARSZAWA 2020

**Problematyka 36. Międzynarodowej
Konferencji Naukowej nt.**

„Przemiany strukturalne przemysłu i usług”

**Main Theme of 36th International
Scientific Conference on**

“Structural Changes in Industry and Services”

PEDAGOGICAL UNIVERSITY OF KRAKOW
INSTITUTE OF GEOGRAPHY
**DEPARTMENT OF ENTREPRENEURSHIP
AND SPATIAL MANAGEMENT**

POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY
COMMISSION OF INDUSTRIAL GEOGRAPHY

**Main Theme of 36th International
Scientific Conference on**

“Structural Changes in Industry and Services”

edited by

Zbigniew Ziolo and Wojciech Piontek

KRAKOW – WARSAW 2020

UNIwersytet Pedagogiczny
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Instytut Geografii
**KATEDRA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ**

POLSKIE TOWARZYSTWO GEOGRAFICZNE
KOMISJA GEOGRAFII PRZEMYSŁU

**Problematyka 36. Międzynarodowej
Konferencji Naukowej nt.**

„Przemiany strukturalne przemysłu i usług”

pod redakcją

Zbigniewa Ziło i Wojciecha Pionka

KRAKÓW – WARSZAWA 2020

Redakcja / Edited by: Zbigniew Ziolo, Wojciech Piontek

Redakcja techniczna / Typesetting: Krzysztof Wiedermann

e-ISBN 978-83-8084-562-6

Wydawca / Publisher:

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej
Instytut Geografii
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Komisja Geografii Przemysłu
Polskie Towarzystwo Geograficzne

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Adres / Address: ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków, Polska

Strona internetowa cyklu konferencji / Conference website:

www.przemysl.up.krakow.pl

www.industry.up.krakow.pl

Strona internetowa czasopisma *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego
Towarzystwa Geograficznego* / Website of the journal *Studies of the Industrial
Geography Commission of the Polish Geographical Society*
www.prace-kgp.up.krakow.pl

Wprowadzenie

Introduction

Wobec nasilającego się tempa rozwoju cywilizacyjnego i związanych z nim zmian zachowań podmiotów gospodarczych i instytucji, szczególnego znaczenia nabiera problematyka przemian strukturalnych przemysłu i usług. Rozpoznawanie dokonujących się przemian ma istotne znaczenie nie tylko dla prac badawczych, ale także służy ewolucji strategii rozwojowych. Do tego nurtu nawiązują prezentowane referaty, podejmujące wybrane zagadnienia przemian przemysłu i działalności usługowej.

Jak wskazują Autorzy, zmiany struktur przemysłowych dokonują się w wyniku procesów transformacji, wdrażania reguł gospodarki rynkowej a także wzrostu świadomości ekologicznej, która zmierza do ograniczania negatywnego wpływu działalności wytwórczej przemysłu na środowisko przyrodnicze. Na procesy przemian struktury przemysłu wpływają także postęp naukowo-badawczy, technologiczny i techniczny prowadzące do powstawania nowych firm, bądź zmiany profilu produkcyjnego firm już istniejących. Wyrazem tego jest między innymi wskazany w jednym z referatów rozwój przemysłu bezzałogowych statków powietrznych, czy podejmowanie produkcji samochodów hybrydowych. Wyrazem transformacji struktur przemysłowych jest także czwarta rewolucja przemysłowa („Przemysł 4.0”). Dokonujące się przemiany wymagają nowych instrumentów oddziaływania pośredniego oraz odpowiednich zasobów kapitału ludzkiego. Na przemiany działalności produkcyjnej wpływają procesy globalne, zakłócające działalność wytwórczą, czego przykładem jest wpływ pandemii koronawirusa na zachowania producentów samochodów.

Interującą egzemplifikacją przemian strukturalnych przemysłu są prezentowane w referatach przykłady roli międzynarodowych stowarzyszeń współpracy gospodarczej w rosyjskiej polityce regionalnej, współczesne wyzwania geostrategiczne regionów przygranicznych Wschodniej Syberii oraz wpływ transformacji gospodarczej Republiki Kazachstanu na rozwój kapitału ludzkiego.

Ważną rolę w precyzyjnym poznawaniu procesów przemian strukturalnych przemysłu i usług, obok badań empirycznych, odgrywają nowe metody analityczne. Zaproponowane w referatach podejście traktuje sektory przemysłowe, czy układy przestrzenne przemysłu jako określone zbiory elementów, które charakteryzują się różnym potencjałem ekonomicznym, funkcjami gospodarczymi, a także określonymi tendencjami przemian. Przyjęto, że proces przemian analizowanego zbioru sektorowego, czy przestrzennego, jest wynikiem określonych zachowań poszczególnych elementów strukturalnych. Zjawisko to ilustrują między innymi zaprezentowane w jednym z referatów przemiany strukturalne pod-

miotów gospodarki narodowej w podregionie nowosądeckim w latach 2015-2019. W procesie przemian układów regionalnych szczególnie ważną rolę odgrywa wdrażanie innowacji w przemyśle, na co wskazuje przykład przemian w województwie dolnośląskim w latach 2009-2019.

Osobliwymi procesami przemian charakteryzują się poszczególne działy przemysłu. Są one uwarunkowane impulsami płynącymi z otoczenia międzynarodowego, co potwierdza między innymi analiza światowej produkcji stali w warunkach nasilających się procesów globalizacji. Procesy przemian systemu gospodarowania oraz otwarcia krajowej gospodarki na otoczenie międzynarodowe, w istotnym stopniu wpływają na zmiany w strukturze krajowego przemysłu przetwórczego i odzieżowego, na internacjonalizację krajowych przedsiębiorstw produkcyjnych, a także umożliwiają rozwój nowych podmiotów gospodarczych wykorzystujących lokalne zasoby do produkcji napojów.

W procesie przemian przemysłu wskazano na jego znaczenie jako ważnego elementu bazy ekonomicznej polskich miast. Rosnące znaczenie w tym zakresie mają innowacyjne usługi. Ich rola w gospodarce miast zwiększa się wraz ze wzrostem zasobów finansowych gospodarstw domowych. Dowodzą powyższego postawy krakowskich przedsiębiorców sektora gastronomicznego, dostępność przestrzenna do usług medycznych wrocławskiego obszaru funkcjonalnego, możliwości korzystania ze stron internetowych poświęconych narciarstwu, snowboardowi, propozycja wykorzystania szlaku geoturystycznego w Suchedniowsko-Oblęgarskim Parku Krajobrazowym (umożliwiającego bezpieczny wypoczynek w okresie pandemii), a także inne formy rekreacji ruchowej.

W kreowaniu potencjału społeczno-ekonomicznego układów przestrzennych ważną rolę odgrywają uwarunkowania instytucjonalne, a także jakość pracy władz lokalnych i urzędów administracyjnych w zakresie zaspokojenia poziomu i jakości życia. W referatach szeroko podejmowana jest rola infrastruktury technicznej dla rozwoju układów przestrzennych. Wskazywane są możliwości wykorzystania Linii Hutniczo-Szerokotorowej w Polsce, podnoszenie standardu bezpieczeństwa w komunikacji zbiorowej, czy funkcjonowanie parkingów P&R w Krakowie. W tym zakresie ważną rolę odgrywa także identyfikacja zachowań społecznych dotyczących decyzji związanych z rozwojem infrastruktury elektroenergetycznej.

Mamy nadzieję, że zaproponowane referaty konferencyjne przyczyniać się będą do dalszego rozwijania metodologii i metod badawczych wypracowanych na polu geografii przemysłu i usług oraz gospodarki przestrzennej. Zachęcamy Autorów i Czytelników do podejmowania tej nowej problematyki badawczej oraz dzielenia się osiągniętymi wynikami badań zarówno podczas cyklu konferencji jak i na łamach Prac Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

In view of the increasing pace of civilisational development and the associated changes in the behaviour of economic entities and institutions, the issue of structural changes in industry and services is becoming particularly important. Recognition of the changes is essential not only for research work, but also for the evolution of development strategies. This trend is referred to in the presented papers, which deal with selected issues of changes in industry and service activities.

As the Authors point out, changes in industrial structures are taking place as a result of transformation processes, the implementation of market economy rules, as well as an increase in environmental awareness, which aims to limit the negative impact of industrial manufacturing activity on the environment. The processes of changing the structure of industry are also influenced by scientific, research, technological, and technical progress leading to the creation of new companies or changes in the production profile of the existing ones. This is reflected, among other things, in the development of the unmanned aerial vehicle industry, as indicated in one of the papers, and in the start of production of hybrid cars. An expression of the transformation of industrial structures is also the fourth industrial Revolution ("Industry 4.0"). The changes that are taking place require new instruments of indirect impact and adequate human capital resources. The transformation of manufacturing activities is influenced by global processes that disrupt manufacturing activities, an example of which is the impact of the coronavirus pandemic on the behaviour of car manufacturers.

An interesting example of the role of international economic cooperation associations in Russian regional policy, the contemporary geostrategic challenges of the border regions of Eastern Siberia and the impact of the economic transformation of the Republic of Kazakhstan on the development of human capital are presented in the papers.

In addition to empirical research, new analytical methods play an important role in gaining a precise understanding of the processes of structural change in industry and services. The approach proposed in the papers treats industrial sectors or spatial agreements of industry as specific sets of elements that are characterised by different economic potential, economic functions and specific trends of change. It has been assumed that the process of transformation of the analysed sectoral or spatial set is a result of specific behaviours of particular structural elements. This phenomenon is illustrated, among other things, by the structural transformation of national economy entities in the Nowy Sącz subregion in the years 2015-2019 presented in one of the papers. The implementation of innovation in industry plays a particularly important role in the process of transforming regional agreements, as shown by the example of the changes in the Lower Silesian Voivodship in the years 2009-2019.

The individual branches of industry are characterised by peculiar processes of transformation. They are conditioned by the impulses coming from the international environment, as evidenced, among others, by the analysis of world steel production in an environment of increasing globalisation. The processes of transformation of the management system and opening up the national economy to the international environment have a significant impact on changes in the structure of the national processing and clothing industry, on the internationalisation of national production enterprises, and also enable the development of new economic entities using local resources for the production of beverages.

In the process of industrial change, its importance was indicated as a crucial element of the economic base of Polish cities. Innovative services are of growing importance in this respect. Their role in the economy of cities increases with the growth of financial resources of households. The above is evidenced by the attitude of Krakow's catering industry entrepreneurs, spatial accessibility to medical services of the Wrocław functional area, the possibility of using websites dedicated to skiing and snowboarding, the proposal to use the geotourism trail in the Suchedniowsko-Oblęgorski Landscape Park (enabling safe recreation during the pandemic), and other forms of physical recreation.

Institutional conditions play an important role in creating the socio-economic potential of spatial systems, as well as the quality of work of local authorities and administrative offices in terms of meeting the standard and quality of life. The role of technical infrastructure for the development of spatial systems is widely undertaken in the papers. The possibilities of using the Broad Gauge Metallurgy Line in Poland, increasing the safety standard in public transport, and the functioning of P&R car parks in Krakow are indicated. In this respect, the identification of social behaviour concerning decisions related to the development of the electrical power infrastructure also plays an important role.

We hope that the proposed conference papers will contribute to the further development of research methodologies and methods developed in the field of the geography of industry and services, and spatial management. We would like to encourage the Authors and readers to take up these new research issues and to share the research results achieved both during the conference cycle and in the papers of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society.

Zbigniew Ziło, Wojciech Piontek

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Department of Entrepreneurship and Spatial Management, Institute of Geography
Pedagogical University of Krakow

Wybrane aspekty przemian przestrzennych innowacyjności przemysłu w województwie dolnośląskim w latach 2009-2019

Selected aspects of spatial changes of industrial innovativeness in the Lower Silesian Voivodship in 2009-2019

Analizę struktur gospodarki lub poszczególnych jej części można rozpatrywać w różnych układach. Układ strukturalny to zbiór elementów uporządkowanych według określonych zasad ich wyodrębniania i grupowania oraz zespół występujących między tymi elementami relacji.

Współczesny rozwój gospodarki opartej na wiedzy sprawia, iż niezwykle ważne stają się analizy i oceny struktur gospodarki pod względem stopnia jej nowoczesności. Zmiany te są uzależnione od poziomu innowacyjności przedsiębiorstw wprowadzających nowe, istotnie ulepszone produkty, zaawansowane technologie oraz doskonalsze systemy organizacji pracy.

Celem referatu jest ukazanie zróżnicowania przestrzennego procesu koncentracji przemysłu i towarzyszącej mu specjalizacji w województwie dolnośląskim w latach 2009–2019 w kontekście poziomu jego innowacyjności. Prezentowane zagadnienia dotyczą współczesnego zróżnicowania przestrzennego procesu lokalizacji przemysłu oraz towarzyszącej mu specjalizacji według intensywności prac badawczo-rozwojowych w największych miastach i ich strefach podmiejskich na obszarze województwa dolnośląskiego.

Analiza lokalizacji działalności przemysłowej przeprowadzona została na podstawie podmiotów zarejestrowanych w sekcji C (przetwórstwo przemysłowe). Struktury przestrzenne przemysłu zostały zaprezentowane z wykorzystaniem klasyfikacji przetwórstwa przemysłowego według intensywności R&D w ujęciu statycznym jak i dynamicznym. Wyrazem przemian przestrzennych przemysłu w miastach i w ich strefach podmiejskich były badania procesu wyjść i wejść w sektorze przedsiębiorstw mierzone liczbą podmiotów podejmujących działalność w przemyśle oraz liczbą podmiotów wyrejestrowanych w danym roku.

Do analizy i identyfikacji stopnia koncentracji i specjalizacji przestrzennej przemysłu wykorzystano metody ilościowe. Podstawę stanowiły wskaźniki należące do grupy miar relatywnych, np. wskaźnik lokalizacji LQ, czy indeks Krugmana oraz analiz struktur rynkowych (indeks Herfindahla-Hirschmana, czy wskaźnik dyskretny).

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na dość istotne zmiany jakie następują w strukturze przestrzennej koncentracji i specjalizacji przemysłu największych miast i ich bezpośredniego zaplecza charakteryzowanego województwa. Stopień intensywności badanych procesów jest zróżnicowany, a przekształcenia przestrzenne mają charakter złożony i selektywny.

PAWEŁ BRZEGOWY

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Polska

SŁAWOMIR DOROCKI

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Rola uwarunkowań neoinstytucjonalnych w kreowaniu potencjału społeczno-ekonomicznego Polski Południowo-Wschodniej

The role of neo-institutional factors in creating the socio-economic potential of south-eastern Poland

Instytucje postrzegane są jako podstawa porządku społecznego i kontekst działania jednostek w społeczeństwie. Współczesny neoinstytucjonalizm kulturowy stanowi, że historycznie ukształtowana mentalność społeczeństwa jest zasobem mogącym wpływać na rozwój społeczno-gospodarczy regionów. Owa lokalna mentalność została silnie wyeksponowana w nowej ekonomii instytucjonalnej (NEI). Prezentowany referat ma na celu wyróżnienie „centrów instytucjonalnych” Polski południowo-wschodniej (historyczny region zachodniej i środkowej Galicji) na początku XX wieku oraz udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy po przeszło stu latach można odnaleźć historyczne struktury w dzisiejszej Małopolsce?

W wyniku braku dostępnych danych na temat struktury społecznej Galicji posłużono się wskaźnikiem centralności w oparciu o bonitację punktową. Założono korelację pomiędzy lokalizacją obiektów publicznych, a kapitałem społecznym. W oparciu o przeprowadzone badania w ujęciu historycznym wyróżniono siedem typów miejscowości pod względem nasycenia instytucjami publicznymi. Były to głównie ośrodki miejskie o funkcjach administracyjnych, ale świadczące również funkcje publiczne. Do największych należały Kraków, Biała oraz Bochnia. Miasta o najwyższym potencjale skupione były w trzech regionach zlokalizowanych głównie na zachodzie zaboru austriackiego.

W celu weryfikacji trwałości historycznych struktur i wpływu kapitału społecznego na rozwój społeczno-gospodarczy Małopolski wykorzystano opracowanie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie z 2018 r. Zestawienie danych dla współczesnych miast potwierdziło dużą inercję przestrzenną struktur instytucjonalnych.

Wydaje się zatem, że jednym z ważniejszych czynników stymulujących lokalny rozwój społeczno-ekonomiczny jest kapitał intelektualny. Współczesny proces tzw. drenażu mózgów, może stanowić poważny problem w rozwoju regionów peryferyjnych. Natomiast kreowanie kapitału społecznego może wpłynąć na trwały rozwój obszarów biednych i zacofanych gospodarczo.

Funkcjonowanie parkingów P&R w Krakowie jako instrumentu miejskiej polityki transportowej

The performance of P&R car parks in Krakow as an instrument of urban transport policy

Ważną cechą obszarów metropolitarnych jest współzależność różnych podsystemów transportowych, co przejawia się między innymi w związkach pomiędzy ruchem samochodów osobowych, systemem parkingowym i transportem zbiorowym. Kształtowanie systemu transportowego tych obszarów wymaga różnorodnego oddziaływania na mobilność mieszkańców. Dynamiczny wzrost motoryzacji indywidualnej, przy stosunkowo niedużej rozbudowie infrastruktury drogowej i parkingowej, zwłaszcza w obszarach centrum miast powoduje, że dostępność tych obszarów samochodem jest coraz bardziej ograniczana. Zasady polityki transportowej mają na celu stworzenie warunków dla sprawniejszego i bezpieczniejszego przemieszczania pasażerów, przy spełnieniu wymogów ograniczenia uciążliwości transportu dla środowiska, a przez to poprawę dostępności komunikacyjnej w obrębie miasta oraz z terenów obszaru metropolitalnego, województwa i kraju. Podkreślić należy, że są one wspierane przez Unię Europejską jako realizujące postulat wielomodalności podróżowania oraz sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi systemu komunikacyjnego miast. Jednym z ważnych instrumentów takiej polityki jest działanie systemu parkingów strategicznych o charakterze przesiadkowym, zwanych „Park&Ride”.

W świetle powyższych przesłanek zachodzi pytanie jaką rolę odgrywają tego typu parkingi w Krakowie, jakie są zasady ich funkcjonowania, czynniki lokalizacji i strategia rozwoju. Szczególnie interesujące na tym tle jest znalezienie odpowiedzi na pytanie jak zmieniały się preferencje mieszkańców i użytkowników Miasta Krakowa odnośnie korzystania z transportu łączonego z wykorzystaniem parkingów typu P&R.

Przedmiotem pracy były wszystkie obecnie funkcjonujące parkingi typu P&R w Krakowie, tj. Czerwone Maki, Kurdwanów, Bieżanów, Mały Płaszów. Celem badań było przedstawienie ich roli w systemie transportowym miasta oraz zmian zajętości miejsc parkingowych od stycznia 2017 r. do października 2020 r. Podstawę analiz stanowiły surowe niepublikowane dane statystyczne z godzino-

wych „raportów historii pojazdów” uzyskane w byłej Miejskiej Infrastrukturze Sp. z o.o. oraz Zarządzie Transportu Publicznego w Krakowie, które zostały poddane opracowaniu dla potrzeb pracy. W badaniach zmierzono również do odpowiedzi na pytania czy parkingi typu P&R są strategiczne w polityce transportowej Krakowa, jakie są możliwości zwiększenia ich atrakcyjności i zmiany nawyków komunikacyjnych. W wyniku przeprowadzonych analiz określono prawidłowości w zakresie obłożenia miejsc parkingowych w systemie dobowym, miesięcznym i rocznym oraz wpływ pandemii na wykorzystane parkingów. Podkreślić należy, że w niniejszym artykule zaprezentowane zostaną początkowe wyniki przewidywanych szerszych badań w tym zakresie. W dalszych etapach prace będą zamarzały do pogłębionej analizy możliwości i barier lokalizacji kolejnych P&R, oceny ich funkcjonowania przez korzystających oraz oceny efektywności funkcjonowania tego systemu w polityce transportowej Krakowa.

Mantrailing jako składowa rekreacji ruchowej w Polsce

Mantrailing as a component of recreation in Poland

Tropienie użytkowe (mantrailing) wpisuje się w definicję rekreacji ruchowej, którą człowiek uprawia w czasie wolnym, dla wypoczynku, odnowy sił, przyjemności i rozwoju osobowości. Psy posiadają wybitne zdolności śledzenia i rozróżniania, a ten dar jest powszechnie wykorzystywany od bardzo dawna w między innymi w ratownictwie i myślistwie, a od niedawna w rekreacji i kynologicznych sportach. Na bazie wyników przeprowadzonych badań ankietowych nakreślono profil osoby uprawiającej mantrailing na terenie Polski.

Podstawowymi motywami tropienia użytkowego w Polsce jest określenie potrzeb, predyspozycji i aktywności psa oraz chęć poznania jego cech bezpośrednio w warunkach pracy w terenie. Nie jest to natomiast zdawanie egzaminów i uzyskiwanie certyfikatów w zakresie tropienia, czy też aspekt rywalizacji. Wśród szerokiej gamy funkcji mantrailingu wskazywana jest głównie wypoczynkowa i kształceniowa, a wśród kształtowanych cech charakteru człowieka - cierpliwość. Osoby zainteresowane tropieniem użytkowym w Polsce są grupą relatywnie młodą i dobrze wykształconą, oceniającą pozytywnie swoją sytuację materialną. Głównymi inhibitorami mantrailingu w Polsce są jednak głównie brak czasu i środków finansowych. W sylwetce amatora tropienia użytkowego potwierdzają się ogólne tendencje większej aktywności ludności miejskiej i przewagi udziału kobiet w rekreacji i sportach kynologicznych. Zdecydowana większość tropiących osób deklaruje iż ta forma rekreacji pomogła im we właściwym „czytaniu” psa. Zestawienie ras, z którymi tropią amatorzy mantrailingu, nacechowane jest niezwykłą różnorodnością, przy braku ścisłej listy tych, które uważają za preferowane w tej formie rekreacji. Tropienie użytkowe zaliczyć należy do czynności plenerowych, w każdych warunkach terenowych.

W opiniach osób uprawiających tropienie użytkowe potwierdzono zespół zalet mantrailingu na tle innych psich dyscyplin. Zwrócono uwagę na konieczność podjęcia dalszych badań, przyczyniających się do lepszego poznania i zrozumienia tej dynamicznie rozwijającej się formy rekreacji.

Zmiany strukturalne podmiotów gospodarki narodowej w podregionie nowosądeckim w latach 2015-2019

Structural changes of entities of the national economy in the Nowy Sącz subregion in 2015-2019

Rejestr Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) służy do identyfikacji i rejestracji jednostek administracyjnych gospodarki narodowej w systemie statystyki państwowej. Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej, w skład których wchodzi: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz zgłoszone przez jednostkę prawną lokalne oddziały lub filie. Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ulega ciągłym zmianom wskutek zmieniających się uwarunkowań gospodarczych.

Celem referatu jest prześledzenie dynamiki i określenie kierunku zmian zachodzących w rejestrze REGON w podregionie nowosądeckim. W szczególności przedmiotem opracowania jest analiza istniejących tendencji w zakresie wyrejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z rejestru REGON w powiecie gorlickim, limanowskim i nowosądeckim w latach 2015-2019. Utrata zdolności prawnej odbywa się na mocy art. 3 ustawy z dnia 28.11.2014 r. o zmianie ustawy o KRS i niektórych innych ustaw (Dz.U. 2914, poz.1924).

Obszar analiz obejmował podregion nowosądecki, a decydujący wpływ na wybór tych jednostek samorządu terytorialnego miał fakt, że w ostatnich latach ilość podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym była na porównywalnym poziomie, powiaty te znajdują się w tym samym podregionie (sąsiadują ze sobą), a gęstość zaludnienia w osobach na 1 m² również była zbliżona.

Specyfika innowacyjności sektora usług. Przykład Polski

The specificity of innovation in the service sector. The example of Poland

Tocząca się w ostatnich latach dyskusja na temat innowacji w sferze usług wiąże się z jednej strony z rosnącą rolą usług w gospodarce, z drugiej jest rezultatem wzrostu znaczenia innowacyjności, jako głównego czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego państw i regionów. Innowacyjność jest postrzegana jako niezbędne ogniwo w procesie rozwoju silnej gospodarki, a braki w jej zakresie mogą prowadzić między innymi do kryzysu gospodarczego. Innowacje stały się bowiem elementem, który odgrywa kluczową rolę w krystalizacji nowego modelu gospodarczego, szczególnie w państwach rozwiniętych. Powrót na ścieżkę dalszego rozwoju w tym modelu wymaga przemian strukturalnych ukierunkowanych na nowoczesne działalności o wysokiej produktywności, zarówno w przemyśle jak i usługach. Wyniki prowadzonych badań wskazują, że rolę takich kół napędowych gospodarki mogą pełnić usługi, szczególnie te nowoczesne, oparte na wiedzy. Uznawane wcześniej jedynie za konsumenta innowacji, usługi zaczynają odgrywać coraz aktywniejszą rolę w systemie innowacji. Do niedawna zagadnienie innowacji w literaturze rozpatrywane było głównie z punktu widzenia działalności produkcyjnej. Innowacje usługowe miały znaczenie marginalne. Rosnąca rola usług w nowoczesnej gospodarce doprowadziła do wzrostu zainteresowania działalnością usługową i innowacjami usługowymi.

Celem referatu jest przedstawienie specyfiki innowacyjności sektora usług w porównaniu z sektorem przemysłu na przykładzie Polski. W analizie wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Analiza innowacyjności sektora usług w oparciu o tradycyjne wskaźniki pomiaru innowacyjności, prowadzi do wniosku, że cechuje się on zdecydowanie mniejszym poziomem innowacyjności niż sektor przemysłu. W całym analizowanym okresie odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych w sektorze usług był niższy niż w sektorze przemysłu o kilka punktów procentowych. W strukturze rodzajowej innowacji w sektorze usług, zdecydowanie ważniejsze znaczenie mają innowacje organizacyjne i marketingowe. W ich przypadku różnice pomię-

dzy sektorem przemysłu i usług jest bardzo niewielka, natomiast w przypadku innowacji produktowych i procesowych zdecydowanie wzrasta.

IRENEUSZ DRABIK

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Motywy internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw produkcyjnych

Motives of internationalization of Polish manufacturing companies

Celem artykułu jest identyfikacja i charakterystyka motywów internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw produkcyjnych na podstawie przeprowadzonych badań empirycznych. Ekspansja przedsiębiorstwa na rynkach zagranicznych jest związana z internacjonalizacją jego działalności w znaczeniu umiędzynarodowienia różnych ogniw w łańcuchu tworzenia wartości w przedsiębiorstwie. W ogólnym znaczeniu internacjonalizacja przedsiębiorstwa to każdy rodzaj aktywności gospodarczej podejmowanej przez przedsiębiorstwo za granicą niezależnie od osiągniętego stopnia intensywności i zaangażowania na rynkach zagranicznych. Interesującym zagadnieniem w ramach problematyki internacjonalizacji przedsiębiorstwa jest rozpoznanie przyczyn (motywów) podejmowania działalności poza krajem macierzystym. W praktyce motywy internacjonalizacji mają bardzo zróżnicowany charakter. Zwraca się uwagę przede wszystkim na możliwości zwiększenia poziomu sprzedaży i zysków poprzez zaangażowanie przedsiębiorstwa w sytuacje rynkowe, gdzie konkurencja jest słabsza, a także dywersyfikację działalności i zapewnienie ciągłego rozwoju dzięki wykorzystywaniu szans pojawiających się na różnych rynkach. Bez względu na przyjętą klasyfikację można przyjąć, że poszczególne motywy stanowią ważny element kształtowania strategii rozwoju i budowania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa. Motywy internacjonalizacji mają charakter komplementarny, istnieją pomiędzy nimi sprzężenia zwrotne wzmacniające skłonność do umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstwa.

WOJCIECH DYBA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

Samochody hybrydowe i elektryczne w Polsce: od pierwszych użytkowników po plany produkcji

Hybrid and electric cars in Poland: from first users to production plans

Samochody hybrydowe i elektryczne to typ innowacji technologicznych w sektorze motoryzacji, które zyskują coraz większą popularność na rynkach samochodowych w wysoko rozwiniętych krajach na całym świecie. W ciągu ostatnich 5 lat w Polsce – szczególnie w dużych miastach – notowano stały i systematyczny wzrost liczby rejestracji tych samochodów. Rośnie też zainteresowanie tematem wśród podmiotów funkcjonujących w branży.

Celem pierwszej części prezentacji jest przedstawienie wyników badań nad przestrzennym rozmieszczeniem samochodów hybrydowych i elektrycznych w Polsce (według stanu na koniec 2019 roku) oraz nad profilami społeczno-demograficznymi i preferencjami potencjalnych kupców tych samochodów. Badania zostały opracowane na podstawie danych statystycznych z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz wynikach wywiadów bezpośrednich przeprowadzonych w 2019 na próbie 4018 polskich kierowców (zamieszkujących cztery różne typy obszarów pod względem stopnia zurbanizowania).

Celem drugiej części prezentacji jest omówienie autorskiej analizy potencjału projektu uruchomienia Izery – pierwszego polskiego samochodu elektrycznego. Projekt jest prowadzony przez powołaną w 2016 roku spółkę ElectroMobility Poland, inicjatywę czterech polskich koncernów energetycznych. Analiza oparta jest na metodzie Osterwardera i Pigneura (2018) służącej tworzeniu i opisywaniu modeli biznesowych planowanych przedsięwzięć oraz ich otoczenia i obejmuje m.in. siły rynkowe i branżowe oraz kluczowe trendy i uwarunkowani makroekonomiczne.

Badania zostały zrealizowane w ramach grantu NCN pt. „Przestrzenny wymiar (r)ewolucji na rynku samochodowym w Polsce” (OPUS nr 2016/23/B/HS4/00710), pod kierownictwem prof. Tadeusza Stryjakiewicza.

KATARZYNA JANCZARSKA-BERGEL

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Wysoki standard bezpieczeństwa komunikacji zbiorowej jako jeden z głównych elementów jakości usług transportowych

High standard of public transport safety as one of the main elements of the quality of transport services

Transport miejski odgrywa coraz większą rolę w funkcjonowaniu dużych aglomeracji miejskich. Ogólnodostępna komunikacja publiczna stanowi tani, szybki i bezpieczny środek transportu, umożliwiający przemieszczanie się z jednego miejsca w drugie. Atrakcyjność usługi transportowej zależy jest od kilku ważnych czynników, do których m.in. zalicza się bezpieczeństwo. Dotyczy ono zarówno pasażerów i kierowców będących bezpośrednio narażonych na niebezpieczeństwa związane z transportem. Wysoka jakość usługi ogranicza ryzyko podróżowania, dając jednocześnie poczucie szeroko rozumianego bezpieczeństwa dla osób z niej korzystających.

Celem artykułu jest wskazane najważniejszych aspektów wpływających na bezpieczeństwo w transporcie publicznym wraz z przedstawieniem wyzwań i perspektyw w polskiej komunikacji zbiorowej.

Zależność od ścieżki czy głęboka rekonfiguracja pracochłonnego przemysłu? Przykład przemysłu odzieżowego w Polsce

Path dependency or profound reconfiguration of a labour intensive industry? The case of clothing industry in Poland

W artykule skoncentrujemy się na rozmieszczeniu przestrzennym firm z sektora odzieżowo-odzieżowego i jego zmianach obserwowanych w Polsce w ciągu ostatnich trzech dekad. Zarówno transformacja gospodarcza i polityczna zachodząca w kraju po 1989 roku, jak i ogólne procesy relokacji i upadku tradycyjnych pracochłonnych gałęzi przemysłu w Europie doprowadziły do głębokiego spadku liczby firm i zatrudnienia w przemyśle odzieżowym i tekstylnym oraz jego udziału w PKB. W ostatnich latach pojawiają się jednak również nowe zjawiska świadczące o tym, że sektor ten, choć mniejszy, jest nadal aktywny i wypracował pewne odporne praktyki w odpowiedzi nie tylko na negatywne trendy, ale również na nowe możliwości na rynku mody. Naszym celem jest zarówno spojrzenie na obecną lokalizację i wielkość tej branży z punktu widzenia jej odporności i (potencjalnej) ciągłości tradycyjnych wzorców lokalizacyjnych i klastrów (pomysłowe wykorzystanie istniejącej wiedzy przemysłowej), jak i pojawienie się nowych możliwości, które sektor ten (często z powodzeniem) wykorzystuje w ostatnich latach (np. patriotyzm konsumencki, zagadnienia jakości, zrównoważone trendy w modzie). Wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem malejącego sektora odzieżowego, takie jak luka pokoleniowa w zakresie umiejętności praktycznych i formalnego kształcenia zgodnie z bieżącymi potrzebami sektora oraz jego utrzymujący się negatywny wizerunek jako podupadającej, przestarzałej gałęzi przemysłu, będą również omawiane jako ważne czynniki ograniczające jego zdolność do korzystania z nowych impulsów rozwojowych.

BARBARA KONECKA-SZYDŁOWSKA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

MARIUSZ CZUPICH

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska

Coworking. Nowy model przedsiębiorczości w gospodarce współdzielenia

Coworking. A new entrepreneurship model in the sharing economy

Podstawą rozważań przedstawionych w referacie jest sharing economy jako nowy model prowadzenia biznesu. Zmienia on sposób korzystania z zasobów. Współcześnie ich posiadanie traci na znaczeniu kosztem czasowej dostępności do nich. Zasoby w tym kontekście postrzegane są bardzo szeroko – od czasu, umiejętności aż po samochody, rowery czy przestrzeń mieszkalną i biurową. W ostatnim przypadku współdzielenie jest określane jako coworking. Utożsamiany jest on z nową kulturą pracy, która umożliwia skupienie we wspólnej przestrzeni biurowej freelancerów oraz inne osoby zdalnie pracujące. Organizacja przestrzeni coworkingowych różni się od siebie w zależności od lokalizacji. Wbrew powszechnym przekonaniom ich działalność nie ogranicza się tylko do dużych miast. Występują one również w małych miastach i na obszarach wiejskich.

Celem artykułu jest prezentacja istoty coworkingu oraz różnic jakie wynikają z funkcjonowania przestrzeni coworkingowych w dużych miastach oraz małych miastach i na obszarach wiejskich. Studia literaturowe wykorzystano do zaprezentowania idei, korzyści i użytkowników coworkingu. Wskazano, że przestrzenie coworkingowe przynoszą wartości dodane w postaci takich założeń jak wspólnota, otwartość czy współpraca. Analiza case studies pokazała, że coworkingi w małych miastach i na terenach wiejskich, w przeciwieństwie do tych w aglomeracjach, powstają w wyniku oddolnych inicjatyw, nie mają charakteru komercyjnego, a ich przetrwanie jest bardzo ryzykowne. Warunkowane jest to niższym poziomem przedsiębiorczości oraz niższym poziomem życia i mniejszą skalą możliwości rozwojowych. Mimo to małe miejscowości również mają swój potencjał, a nowe modele biznesowe umożliwiają jego wykorzystanie.

Determinanty korzystania ze stron internetowych poświęconych narciarstwu/snowboardowi i aplikacji mobilnych związanych ze sportem, fitnesssem lub zdrowiem przez polskich narciarzy i snowboardzistów

Determinants of the use of websites devoted to skiing or snowboarding and mobile applications related to sport, fitness or health by Polish skiers and snowboarders

Celem referatu jest rozpoznanie preferencji polskich narciarzy i snowboardzistów odnoszących się do korzystania ze stron i portali internetowych poświęconych narciarstwu lub snowboardowi oraz aplikacji mobilnych związanych ze sportem, fitnesssem lub zdrowiem, a także wskazanie czynników determinujących ten proces wynikających z zachowań i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych popytu turystycznego. Wykorzystane metody badawcze dostosowane zostały do wymagań poszczególnych etapów badań. Materiały źródłowe obejmujące 820 wywiadów kwestionariuszowych z narciarzami i snowboardzistami gromadzono w trakcie trwania sezonu narciarskiego 2017/2018 w Białce Tatrzańskiej. Zebrany materiał badawczy poddano analizie statystycznej z wykorzystaniem programu STATISTICA (v. 13.3.). Metodą statystyczną zastosowaną w opracowaniu była analiza składowych głównych (Principal Component Analysis – PCA).

Wyniki badań wskazują, że podstawową determinantą odwiedzania stron i portali internetowych związanych z narciarstwem lub snowboardingiem i korzystania z aplikacji mobilnych dotyczących sportu, fitnessu lub zdrowia jest wysoka aktywność osób dobrze jeżdżących na nartach lub snowboardzie. Osoby te uprawiają narciarstwo / snowboarding wielokrotnie w ciągu sezonu zimowego, w związku z tym mają potrzebę poszukiwania w Internecie informacji na temat ośrodków narciarskich, sprawdzania warunków panujących na stokach oraz monitorowania swojej aktywności fizycznej za pomocą aplikacji zainstalowanych w telefonach komórkowych. Drugi niezależny czynnik wskazuje na większą aktywność w korzystaniu z oprogramowań działających na urządzeniach przenośnych ludzi młodych i osób pochodzących z dużych miast.

JOANNA KUDEŁKO

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Polska

ZBIGNIEW ZIOŁO

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Problematyka przemian strukturalnych przemysłu i usług

Structural changes in industry and services

Procesy przemian różnorodnych struktur przemysłu i usług dokonują się w wyniku postępu technologicznego, który oddziałuje na zmiany ekonomiczne, kulturowe, społeczne, polityczne i środowiska przyrodniczego (ekologiczne). Dlatego ważnym problemem pozostaje dążenie do poznania i zrozumienia nowych tendencji dokonujących się w przemian potencjału gospodarczego i społecznego, zmiany funkcji poszczególnych elementów przestrzeni geograficznej oraz określania dynamiki relacji zachodzących między nimi. Wydaje się to niezbędne dla dokonywania oceny dalszych kierunków zmian, celem określania propozycji działań, które będą zmierzać do zintegrowanego rozwoju, równoważonego ekonomicznie, społecznie i ekologicznie.

Przyjmujemy, że zmiany uwarunkowań i zachowania różnorodnych elementów oraz relacji zachodzących między nimi, wpływają na kształtowanie odpowiednich struktur społecznych, gospodarczych, kulturowych i politycznych. Ważną rolę w tym zakresie odgrywają określone działania władz ustawodawczych, które stwarzają racjonalne przesłanki dla podejmowania decyzji przez przedstawicieli kapitału, władz państwowych i samorządowych oraz na zachowania związanych z nimi elit politycznych i społecznych, funkcjonujących na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Pod wpływem ich decyzji dokonuje się przebudowa poszczególnych sektorów i działów gospodarki narodowej, która nawiązuje do zmieniających się zapotrzebowań rynkowych. Szczególna rola przypada tu decydentom, którzy powinni posiadać odpowiednie umiejętności wykorzystania dokonujących się procesów przemian, dla pobudzania wzrostu i możliwości efektywnego rozwoju poszczególnych elementów w zakresie kształtowania pożądaných struktur sektorów społecznych, gospodarczych i kulturowych. Celem przebudowy różnej kategorii struktur, powinno być dążenie do wzrostu poziomu rozwoju w zmieniających się współczesnych i przewidywanych uwarunkowaniach otoczenia, a także podnoszenie poziomu i jakości życia.

W świetle przedstawionych założeń przedmiotem rozważań będzie problematyka przemian strukturalnych przemysłu i usług. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na przemiany struktur: własnościowych, sektorowych, potencjału ekonomicznego, funkcjonalnych i przestrzennych oraz na główne czynniki ich przebudowy.

Dla struktur własnościowych, podstawowym celem działania jest maksymalizacja zysku podmiotów gospodarczych z zainwestowanego kapitału, przy uwzględnieniu realizacji potrzeb pracowniczych, konsumentów, dostawców, instytucji fiskalnych, uwarunkowań środowiska przyrodniczego, potrzeb krajowych, układów regionalnych i lokalnych.

Przemiana struktury sektorowej odzwierciedla zmieniającą się rolę poszczególnych działów przemysłu i usług z uwzględnieniem tempa pojawiania się i wzrostu znaczenia nowoczesnych sektorów związanych z informacyjną fazą rozwoju społecznego.

Przemiany struktury potencjału ekonomicznego określają zmiany stopnia koncentracji kapitału poszczególnych podmiotów gospodarczych w drodze: działalności inwestycyjnej, przejęć, zakupów istniejących firm, tworzenia nowych powiązania organizacyjnych, finansowo-kapitałowych podmiotów gospodarczych i in.

Przemiany struktury funkcjonalnej odnoszą się do określania zmian znaczenia firm w różnej skali układów przestrzennych, od skali światowej po skale lokalne.

Przemiany struktury przestrzenne obrazują stopień atrakcyjności danego miejsca dla nowych lokalizacji i rozwoju podmiotów gospodarczych lub zmniejszania jego znaczenia w tym zakresie.

Zakładamy, że rozważania te mogą przyczyniać się do stopniowego poszerzania zakresu badań i poszukiwania nowego wzorca analitycznego tej problematyki. Wskazują, że w dalszym rozwoju geografii przemysłu i usług istnieje potrzeba szerszego wykorzystania dorobku innych dyscyplin wiedzy oraz stopniowe przekształcanie jej w naukę interdyscyplinarną. Syntetyzujące wyniki tego typu badań mogą uzupełniać istniejącą lukę w tym zakresie i stwarzać przesłanki dla podejmowania racjonalnych decyzji w zakresie podnoszenia efektywności gospodarowania.

JERZY ŁADYSZ

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

Dostępność przestrzenna usług medycznych na przykładzie wrocławskiego obszaru funkcjonalnego

Spatial accessibility of medical services on the example of the Wrocław functional area

Brak w systemie planowania przestrzennego obowiązujących wskaźników urbanistycznych, regulujących m.in. rozmieszczenie usług medycznych na obszarach planowanej zabudowy, skutkuje z reguły brakiem uwzględniania przychodni w dokumentach planistycznych, a co za tym idzie - oddolną, rynkową lokalizacją istniejących przychodni. Równocześnie, usługi medyczne są ważne dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa, nie tylko w okresie zagrożenia epidemiologicznego. Zróżnicowanie ich dostępności przestrzennej powoduje różnice w standardzie wyposażenia w te usługi poszczególnych obszarów, różnice w jakości życia. Szczególnie dotyczy to obszarów o postępującej zabudowie mieszkaniowej, o rosnącej liczbie mieszkańców. Celem badania była ocena dostępności przestrzennej istniejących przychodni opieki zdrowotnej w piętnastu gminach należących do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF). Na podstawie materiałów kartograficznych, dostępnych baz danych, zinwentaryzowano przychodnie na tym obszarze. Wykazano, że ilość przychodni w wielu badanych gminach nie jest odpowiednia do stale rosnącej liczby mieszkańców. Podobnie, lokalizacja wielu przychodni nie odpowiada rzeczywistym potrzebom ich rozmieszczenia. Z prognoz demograficznych wynika, że zapotrzebowanie na usługi medyczne będzie rosnąć w większości badanych gmin. Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną, zaproponowano podniesienie i wyrównanie standardu wyposażenia w usługi medyczne badanych gmin poprzez określenie liczby potrzebnych nowych przychodni.

Jak tworzyć autentyczne produkty? Wykorzystanie lokalnych zasobów w produkcji napojów rzemieślniczych w Polsce

How to create authentic products? The use of local resources in the production of craft beverages in Poland

Od początku dwudziestego pierwszego wieku coraz istotniejszą rolę w odtworzeniu lokalnej tradycji w Polsce zaczynają odgrywać przedsiębiorstwa z branży spożywczej, które zajmują się wytwarzaniem autentycznych napojów rzemieślniczych. Produkcja ta, stanowiąc odpowiedź na rosnący napływ produktów należących do globalnych koncernów, rozwija się szczególnie dynamicznie w Polsce od momentu wstąpienia do Unii Europejskiej. Jednak wzrost produkcji autentycznych napojów rzemieślniczych ma miejsce także w skali międzynarodowej. Badania wskazują, że w 2025 r. globalna wartość rynku tego typu napojów wynieść powinna ok. 47 miliardów dolarów, przy corocznym wzroście wartości wynoszącym 13% (Grand View Research 2019). Producenci zajmujący się produkcją autentycznych napojów odgrywają istotną rolę nie tylko w rozwoju lokalnej gospodarki, ale także mimo ograniczonej skali produkcji tworzą powiązania w zakresie dostaw surowców w skali regionalnej i międzynarodowej. Wykorzystują regionalną tradycję i kreatywność przez co zachowują autentyczny charakter produktów (Zukin 2008, Thurnell-Read 2019). Autorzy referatu prezentują regionalnie zróżnicowany charakter autentyczności napojów rzemieślniczych w Polsce posługując się koncepcją Thurnell-Reada (2019). Autor ten twierdzi, że autentyczność produktów opiera się m.in. na transparentności procesu produkcji, wysokiej jakości surowcach, przyrodniczych i kulturowych walorach miejsca, w którym ma miejsce wytwarzanie napojów, tradycji. W celu określenia przestrzennego zróżnicowania autentyczności napojów rzemieślniczych wykorzystano wyniki wywiadów przeprowadzonych wśród wybranych polskich producentów autentycznych napojów rzemieślniczych.

Literatura:

- Grand View Research (2019). *Organic Beverages Market Size, Share and Trends Analysis Report*.
- Thurnell-Read, T. (2019). *A thirst for the authentic: craft drinks producers and the narration of authenticity*. The British Journal of Sociology, 70: 1448-1468.
- Zukin, S. (2008). Consuming authenticity. Cultural Studies, 22:5, 724-748.

AGNIESZKA MROZIŃSKA

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Polska

Zmiany w strukturze przemysłu przetwórczego w Polsce

Structural changes in the processing industry in Poland

Celem referatu jest prezentacja zależności pomiędzy procesem zmian w strukturze działowej przemysłu przetwórczego, a wielkością produkcji sprzedanej przemysłu, a także procesem zmian w strukturze rynku pracy w sektorze przemysłowym w Polsce. W badaniu uwzględniony zostanie przemysł przetwórczy w okresie od 1999 do 2018 r. Obserwacja prawidłowości wynikających z zestawienia procesu zmian w strukturze działowej przemysłu i zmian wielkości wartości sprzedanej przemysłu będzie kontynuacją artykułu opublikowanego w 21 numerze Prac Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego pt. Zmiany strukturalne w przemyśle przetwórczym według województw w latach 1999–2010. Zestawienie przeobrażeń w strukturze działowej i strukturze zatrudnienia będzie elementem nowym w stosunku do artykułu z 2013 r.

GULNARA NYUSSUPOVA, GAUKHAR AIDARKHANOVA
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Republic of Kazakhstan

**The impact of the transformation of the economy
of the Republic of Kazakhstan on the reproduction
of human capital: socio-economic aspect**

**Wpływ transformacji gospodarki Republiki Kazachstanu
na reprodukcję kapitału ludzkiego:
aspekt społeczno-gospodarczy**

In the context of the transition of the national economy of the Republic of Kazakhstan to an innovative type of development, the issues of the formation and development of human capital are becoming increasingly important. Increasing labor productivity, developing high-tech production, creating innovative products is impossible without providing the sectors of the national economy with personnel who have the necessary professional and personal competencies. In turn, social and economic characteristics affect the formation processes and the quality of human capital, while there is a heterogeneous spatial distribution of this capital. Accordingly, the priorities of economic and social development of territories require coordination with the goals of human capital development. The development of approaches to assessing and measuring human capital at the regional level is studied in the context of the pronounced differentiation of the economic space within the country. As part of the development of these approaches, human capital is assessed in terms of the main quantitative and qualitative characteristics.

Szlak geoturystyczny w Suchedniowsko-Oblęgarskim Parku Krajobrazowym (województwo świętokrzyskie) jako opcja bezpiecznego wypoczynku w czasie pandemii

Geotouristic route in Suchedniowsko-Oblęgarski Landscape Park (Świętokrzyskie Province) as an option for safe relax during a pandemic

Ograniczenia przemieszczania się i zwiedzania różnych miejsc turystycznych w czasie obostrzeń sanitarnych związanych z pandemią powoduje szukanie bezpiecznych miejsc wypoczynku i rekreacji. Celem naszej pracy jest przedstawienie szlaku geoturystycznego w Suchedniowsko-Oblęgarskim Parku Krajobrazowym jako sposobu na bezpieczny wypoczynek w czasie pandemii.

Park Krajobrazowy Suchedniowsko-Oblęgarski położony jest w województwie świętokrzyskim w powiatach: skarżyskim, kieleckim i koneckim. Jego powierzchnia wraz z otuliną wynosi 275,14 km² i obejmuje sześć pasm niewysokich wzgórz (najwyższe wzniesienie Góra Sieniewska 444 m n.p.m., w Paśmie Oblęgarskim). W parku ochroną prawną objętych jest 5 rezerwatów przyrody i 39 pomników przyrody ożywionej i nieożywionej.

Proponowany szlak geoturystyczny składa się z dziesięciu geostanowisk, z czego sześć stanowią pomniki przyrody nieożywionej, a trzy są rezerwatami przyrody nieożywionej (jeden także przyrody ożywionej), jedno jest punktem widokowym na czynny kamieniołom. Dwa z geostanowisk zostały wcześniej opisane w publikacjach naukowych. Geostanowisko nr. 5- Rezerwat Przyrody „Kręgi Kamienne” pod kątem walorów geoturystycznych, (Słomka, 2012). A geostanowisko nr. 4 – Rezerwat Przyrody Kamieniołom „Zachęlmie”, jest stanowiskiem paleontologicznym, unikatowym na skalę światową. Jest to jedyne na świecie miejsce z udokumentowanym wiekowo wydarzeniem ewolucji życia na Ziemi, które jest związane z najstarszymi śladami wyjścia zwierząt (tetrapodów) na ląd (Niedźwiedzki et al., 2010).

Szlak geoturystyczny przebiega przez trzy pasma (Wzgórza Suchedniowskie, Wzgórza Tumlińskie i Pasma Oblęgorskie), ma długość 53 km, a czas przejścia wynosi 17 godz. 40 min (dla bardzo zaawansowanych pieszych tury-

stów). Może zostać podzielony na mniejsze odcinki (trzy lub cztery), których długość będzie odpowiednia dla turystów średnio zaawansowanych, dla osób o słabej kondycji fizycznej oraz uczestników wycieczek szkolnych. W bliskiej odległości od szlaku są miejscowości z bazą noclegową. Szlak ten można także przebyć rowerem; czas przejazdu wynosi około 4 h i 30 min i w zależności od preferencji zwiedzającego można go podzielić na 2 odcinki.

Opisywane geostanowiska tworzące szlak geoturystyczny zawierają informacje z dziedziny nauk o Ziemi (geologia, historia górnictwa, przeróbka kopalin, zastosowanie surowców skalnych, stanowiska flory), a także ukazują dziedzictwo materialne (stanowiska archeologiczne, obiekty sakralne) i niematerialne (legendy, ciekawe wydarzenia historyczne).

Określono atrakcyjność geoturystyczną wszystkich geostanowisk, na podstawie oceny punktowej według metody waloryzacji (Dmytrowski, Kicińska (2011)). Cały szlak geoturystyczny otrzymał średnią ocenę, co wskazuje na jego dość duży potencjał geoturystyczny. Wymaga tylko niewielkiego i niskokosztowego zagospodarowania turystycznego, aby stać się miejscem aktywnego wypoczynku (wakacyjnego lub weekendowego), szczególnie w czasie pandemii, ze względu na długość szlaku i dużą powierzchnię tego parku krajobrazowego, oraz małą ilość turystów odwiedzających ten teren (w porównaniu z najbardziej obleganymi miejscami np. Tatry).

Proponowany szlak geoturystyczny w Suchedniowsko-Oblęgorskim Parku Krajobrazowym, jego promocja i zagospodarowanie pozwoli zwiększyć atrakcyjność regionu świętokrzyskiego i może pozytywnie wpłynąć na rozwój branży turystycznej w czasie pandemii i po jej ustąpieniu.

Badania były częściowo finansowane z badań statutowych, nr. BN.610-408/PBU/2020).

Literatura:

- Dmytrowski P., Kicińska A. 2011. Waloryzacja geoturystyczna obiektów przyrody nieożywionej i jej znaczenie w perspektywie rozwoju geoparków. *Problemy Ekologii Krajobrazu*, 29: 11-20.
- Niedźwiedzki G., Szrek P., Narkiewicz K., Narkiewicz M., Ahlberg P. E. 2010. Tetrapod trackways from the early Middle Devonian period of Poland. *Nature*, 463: 43-48.
- Słomka T. (red.) 2012. Katalog obiektów geoturystycznych w obrębie pomników i rezerwatów przyrody nieożywionej. AGH, Kraków.

Postawy przedsiębiorców sektora gastronomicznego wobec gospodarki nocnej. Przypadek Krakowa

The attitudes of the gastronomy sector towards the night-time economy. The case study of Krakow

Koncepcja miasta 24 h i gospodarki nocnej (NTE, night-time economy) wpisała się w zakres studiów miejskich. Problematyka ta poruszana jest zwłaszcza przez badaczy miast brytyjskich, amerykańskich czy australijskich. Kwestie miejskiej gospodarki nocnej postrzegane są w kategoriach zwiększania bazy ekonomicznej (usługowej) i czynnika wzrostu konkurencyjności miasta. Gospodarki nocnej nie należy rozumieć jako odrębnego działu miejskiej gospodarki, ale jako zestaw działalności/aktywności podejmowanych w określonych przedziałach czasowych (najczęściej 21:00-5/6:00). Szczególnie miejsce zajmuje tutaj sektor gastronomiczno-rozrywkowy o najwyższym odsetku placówek funkcjonujących nocą.

W okresie przed COVID-19 w Krakowie działało około 2,5 tys. placówek i punktów gastronomicznych. Znaczenie NTE dla krakowskiej gastronomii było i jest jednak zróżnicowane, co wynikało m.in. z lokalizacji obiektu, profilu działalności czy grupy docelowej. Od marca do czerwca wskutek zakazów praktycznie nie istniała działalność NTE w Krakowie, dopiero od czerwca 2020 r. wraz ze stopniowym „odmrażaniem gospodarki” nastąpiło stopniowe ożywienie sektora gastronomii. Zanik ruchu turystycznego wymusił reorientację placówek zarówno co do rynku docelowego (z turysty na klienta miejscowego, głównie osoby młode), jak i oferty produktowej (wzrost zainteresowania miejscami dysponującymi ogródkami, przewaga klientów w porze wieczornej). Zmieniło się także nastawienie do działalności nocą.

Referat prezentuje wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na przełomie lipca i sierpnia 2020 r. wśród przedstawicieli sektora gastronomicznego z Krakowa na temat gospodarki nocnej. Celem badań było poznanie opinii lokalnych przedsiębiorców na temat możliwości i stanu rozwoju NTE w Krakowie oraz znaczenia działalności nocą dla funkcjonowania ich biznesów. Zapytano także o kwestie zarządzania NTE w mieście, w tym m.in. powołanie w Krakowie

burmistrza nocnego. Badaniami objęto 120 przedsiębiorców prowadzących działalność w obrębie historycznej części Krakowa.

PAULINA PILICHOWSKA

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Filia w Jeleniej Górze, Polska

Kapitał ludzki jako uwarunkowanie rozwoju przemysłu 4.0 w państwach Unii Europejskiej

Human capital as a condition for the development of industry 4.0 in the countries of the European Union

W nowoczesnych gospodarkach kapitał ludzki to najczęściej wymieniany obok wiedzy i innowacji czynnik, pozwalający na osiągnięcie przewagi rynkowej. Pojęcie to określane jest jako pochodna wykształcenia, zdobytych kwalifikacji oraz praktycznych umiejętności. Obserwowany obecnie dynamiczny rozwój zaawansowanych technologii wymaga włączenia w ten proces wysokiej jakości kapitału ludzkiego. Celem opracowania jest ocena potencjału kapitału ludzkiego jako uwarunkowania rozwoju Przemysłu 4.0. W badaniach uwzględniono wskaźniki dotyczące m.in. edukacji, rynku pracy, gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego. Badaniem zostały objęte kraje członkowskie Unii Europejskiej. Zakres czasowy badań obejmuje lata 2008-2018. Analizę przeprowadzono na podstawie informacji statystycznych pochodzących z bazy danych Eurostat.

TOMASZ RACHWAŁ

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Wpływ procesów transformacji przemysłu w Polsce na jego oddziaływanie na środowisko przyrodnicze

Influence of industry transformation processes in Poland on its impact on the natural environment

Procesy transformacji gospodarczej w Polsce, a w szczególności restrukturyzacja przemysłu krajowego, doprowadziły do istotnych zmian w zakresie presji jaką wywiera ten sektor gospodarki na środowisko. Wprowadzenie technologii produkcji bezpieczniejszych dla środowiska od początku zmian systemu społecznego-gospodarczego traktowano jako ważny element procesów transformacyjnych, obok zmian własnościowych, w zakresie struktur zatrudnienia czy podnoszenia konkurencyjności jakościowej wyrobów. Ograniczenie wielkości produkcji w pierwszych latach transformacji, związane z nagłą utratą rynków wschodnich i niską jakością wyrobów, uniemożliwiającą zmianę kierunków zbytu na zachodnioeuropejskie czy północnoamerykańskie, wpłynęło na znaczące zmniejszenie negatywnej presji przemysłu na środowisko. Dalsze pozytywne zmiany w tym zakresie wymagały jednak wysokich nakładów na inwestycje w nową technologię produkcji. Dlatego w latach 90. XX wieku najwyraźniej zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko widoczne było w dużych przedsiębiorstwach przemysłowych, przejętych przez kapitał zagraniczny. Miało to związek z większymi możliwościami finansowymi przeprowadzenia takich zmian i transferem technologii (choć nie zawsze były to najnowsze i najbardziej ekologiczne rozwiązania) z krajów macierzystych inwestora (głównie z krajów zachodnioeuropejskich, Stanów Zjednoczonych, Japonii i Korei) do Polski. Istotnym czynnikiem wpływającym na zmniejszenie się negatywnej presji przemysłu na środowisko są także uwarunkowania prawne działalności gospodarczej, które, szczególnie od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej, systematycznie są zmieniane na coraz bardziej restrykcyjne w zakresie przepisów ochrony środowiska. Należy jednak zaznaczyć, że choć wpływa to korzystnie na jakość środowiska, to może jednak prowadzić do obniżenia konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw przemysłowych, szczególnie na rzecz producentów z Azji, gdzie prawo ochrony środowiska nie jest tak restrykcyjne.

W świetle powyższych przesłanek przedmiotem referatu jest problematyka oddziaływania przemysłu na środowisko, celem odpowiedzi na pytanie w jakim stopniu procesy transformacji przemysłu w Polsce wpłynęły na zmiany w zakresie tego oddziaływania. W rozważaniach nawiązano do modelu funkcjonowania przestrzeni geograficznej wg Z.Zioło, w którym struktura przemysłu traktowana jest jako element przestrzeni społeczno-gospodarczej, będących w relacjach z innymi elementami przestrzeni społeczno-gospodarczej, a także przestrzeni przyrodniczej i kulturowej. W badaniach skupiono się więc na relacjach przemysł – elementy przestrzeni przyrodniczej. Analiza z jednej strony obejmuje – na wybranych przykładach – zmiany zachowań poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych jako podstawowych elementów struktury przemysłu, a z drugiej – na podstawie danych zbiorczych – zmiany oddziaływania na środowisko całego sektora przemysłu i jego poszczególnych działów w ujęciu przestrzennym (w skali krajowej i regionalnej). Należy podkreślić jednak, że zmiany te są z reguły ewolucyjne i charakteryzują się pewną bezwładnością, bo wynikają albo z likwidacji czy powstania nowych przedsiębiorstw, albo z długotrwałych inwestycji w nowe technologie produkcji i ochrony środowiska w przedsiębiorstwach istniejących. Muszą być więc obserwowane w dłuższym przedziale czasu. Z tego punktu widzenia zmiany czasowe, wywołane np. ograniczeniem produkcji w ostatnich miesiącach w okresie zamrożenia gospodarki jako jednego ze sposobów przeciwdziałania pandemii COVID-19, nie są tak istotne, bo nie wynikają z trwałej zmiany, a jedynie zmniejszenia presji na środowisko w wyniku czasowego ograniczenia działalności.

Generalnie przeprowadzone badania wskazały na znaczący, pozytywny wpływ procesów transformacyjnych na zmniejszenie się negatywnej presji przemysłu na środowisko, choć w przypadku niektórych działów zmiany te nie są zadowalające w stosunku do oczekiwań, zobowiązań wewnętrznych i wynikających z międzynarodowych porozumień. Dalsza transformacja w tym zakresie, szczególnie pozwalająca sprostać wymaganiom zaplanowanych w koncepcji Europejskiego Zielony Ładu, wymaga głębokich i kosztownych zmian strukturalnych, prowadzących do wprowadzania zupełnie nowych technologii produkcji lub całkowitej rezygnacji z części mniej ekologicznej produkcji (szczególnie energetyki opartej na węglu brunatnym i kamiennym). Powoduje to, że dalsze zmniejszenie negatywnej presji przemysłu na środowisko jest uwarunkowane decyzjami politycznymi, biorącymi pod uwagę ich koszty społeczne i w zakresie bezpieczeństwa ekonomicznego, dlatego nie będzie przebiegać tak szybko jak w początkowych latach transformacji.

KRZYSZTOF SALA

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Obecny stan i perspektywy wykorzystania Linii Hutniczo-Szerokotorowej w Polsce

The current state and perspectives of using the Metallurgy and Broad Gauge Line in Poland

Transport kolejowy w Polsce odgrywa ważną rolę w gospodarce. Dotyczy to zarówno przewozów pasażerskich jak również i towarowych. Od lat prowadzi się procesy modernizacyjne zarówno infrastruktury kolejowej, jak i taboru w kolejnictwie. Spośród wielu elementów infrastruktury kolejowej warto poddać analizie wywołującą wiele emocji Linie Hutniczo – Szerokotorową.

Celem i tezą referatu jest wykazanie, że Linia Hutniczo – Szerokotorowa może posiadać korzystne perspektywy dalszego rozwoju w transporcie międzynarodowym.

W pracy dokonano omówienia początków i drogi rozwoju Linii Hutniczo-Szerokotorowej w czasach gospodarki centralnie sterowanej. Omówiono także aktualną sytuację gospodarczą spółki zarządzającej omawianą linią kolejową. Szczególną uwagę poświęcono scharakteryzowaniu możliwych perspektyw rozwoju Linii Hutniczo-Szerokotorowej, biorąc pod uwagę współczesne uwarunkowania ekonomiczne.

Artykuł powstał przy wykorzystaniu materiałów zwartych, informacji netograficznych oraz danych statystycznych. Metodę badawczą zastosowaną w publikacji stanowi analiza danych zastanych i krytyka piśmiennicza. Wyniki badań pozytywnie weryfikują postawioną tezę.

MICHAELA SCHEGA

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Polska

Przemysł 4.0. Rewolucja przemysłowa XXI wieku

Industry 4.0. Industrial revolution of the 21. century

Globalizacja – termin, który niejako „prześladuje” naszą generację już od kilku dziesięcioleci. Pojawia się bowiem jako wytłumaczenie do wielu zachodzących zmian w praktycznie każdej dziedzinie społecznego życia. Jednym z pojęć analizowanym w erze globalizacji jest pojęcie demokracji, a co za tym idzie również znaczenie władzy we współczesnym świecie. Ostatnie lata przyniosły wiele opracowań traktujących problem globalizacji, które co rusz ujawniają nowe problemy tego nie dającego się zatrzymać procesu. Niektórymi z nich to nasilająca się przestępczość międzynarodowa, terroryzm, nowe epidemie oraz choroby cywilizacyjne, konflikty przeradzające się w wojny lokalne czy też regionalne, pustoszenie gleb wynikające z nadmiernej eksploatacji, zachodzące na naszych oczach zmiany klimatyczne, podział społeczeństwa na różne warstwy ekonomiczne, wynikające z różnic dochodowych. Od kilku dziesięcioleci staramy się odpowiedzieć na pytania jak władza powinna wpływać i radzić sobie z procesem globalizacji oraz jego konsekwencjami. Najlepszą odpowiedzią na te wątpliwości staje się wtedy współpraca, a dokładniej mówiąc współpraca międzynarodowa. W tym opracowaniu analizie poddana zostanie propozycja konceptu przemysłu 4.0, który mógłby pomóc współpracy krajów Unii Europejskiej poprzez integrację gospodarczą, wykorzystując przy tym jednolity rynek cyfrowy, a dokładniej mówiąc: Rewolucja przemysłowa 4.0, czyli jak maszyny ze sztuczną inteligencją zmieniają wszystko, co znamy...

ANDRZEJ SOKOŁOWSKI

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Polska

MAŁGORZATA MARKOWSKA

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

Cele wykorzystania instrumentów Przemysłu 4.0 w polskich przedsiębiorstwach

The Aims of Industry 4.0 Measures Implementation in Poland's Enterprises

W sierpniu 2020 roku, Główny Urząd Statystyczny, w ramach Prac studialnych, opublikował opracowanie pt. „Wypracowanie metodologii oraz badanie stopnia dostosowania wybranych przedsiębiorstw do wymogów gospodarczych, jakie stawia czwarta fala rewolucji przemysłowej (Przemysł 4.0)”. Na wstępie Autorzy tej pracy przedstawili w sposób syntetyczny rys historyczny, wyróżniki Przemysłu 4.0, trendy inteligentnej produkcji oraz badawcze perspektywy rozwojowe. Następnie szczegółowo określono zakres czasowy, podmiotowy i przedmiotowy badań, oraz dobór jednostek do badania. Ostatecznie badaniem, które dotyczyło roku 2019 objęto 5515 jednostek.

W publikacji Głównego Urzędu Statystycznego przedstawiono szczegółowo i przekonująco dobór podmiotowy działów działalności gospodarczej w ramach sekcji C Przetwórstwo Przemysłowe, spośród których wybrano przedsiębiorstwa zatrudniające co najmniej 10 osób.

Jedno z pytań przeprowadzonej ankiety dotyczyło celów wykorzystania wybranych instrumentów Przemysłu 4.0, a konkretnie chmury obliczeniowej, internetu rzeczy oraz sztucznej inteligencji. Pytano o następujące cele: marketing i reklama, skalowalność produkcji, integrację procesów, podniesienie wydajności produkcji lub procesu świadczenia usług, podniesienie wydajności procesów projektowania oraz symulacji komputerowych wyrobu lub usługi, podniesienie poziomu bezpieczeństwa systemów informatycznych firmy, zwiększenie poziomu elastyczności w reagowaniu na potrzeby klientów, generowanie nowych strumieni przychodów i nowych modeli biznesowych, wymianę informacji bezpośrednio z odbiorcami produktów oraz usprawnienie procesu komunikacji z kontrahentami i klientami, uzyskanie lepszej informacji na różnych poziomach

organizacyjnych przedsiębiorstw, możliwości śledzenia bieżącego stanu pracy, wyrobu lub usługi, wdrożenia nowych modeli serwisowych wyrobu lub usługi, możliwości śledzenia bieżącego stanu pracy parku maszynowego.

W referacie przedstawione zostaną wyniki zastosowania metod analizy wielowymiarowej do porównania wykorzystania w przedsiębiorstwach narzędzi Przemysłu 4.0, ich związków z różnymi celami oraz wyniki analiz przestrzennych w ujęciu regionów szczebla NUTS 2.

ANNA STANKOWSKA

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Polska

IZABELA STANKOWSKA–MAZUR

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

Identyfikacja elementów psychologii zachowań w decyzjach o rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej – badania własne

Identification of the elements of behavioral psychology in decisions on the development of power infrastructure – own research

Celem referatu jest przedstawienie wyników badań dotyczących rzeczywistych zachowań jednostek w zakresie psychologicznych czynników, wpływających na sposób podejmowania decyzji w odniesieniu do nowych informacji uzyskanych przez uczestników rynku w czasie konsultacji społecznych. Jest on próbą zrozumienia anomalii występującej przy podejmowaniu decyzji przez człowieka, trudnych do wyjaśnienia wyłącznie założeniami racjonalności wyborów (teorii oczekiwanej użyteczności). Postawiono hipotezę badawczą: Opór psychologiczny jest przyczyną występowania anomalii w podejmowanych decyzjach ekonomicznych i stanowi barierę w rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej.

W celu weryfikacji hipotezy przeprowadzono badania literaturowe oraz badania ankietowe. Dane do analiz gromadzono za pomocą dwóch metod: analizy literatury przedmiotu oraz ankietyzacji. Następnie dokonano porównania i łączenia uzyskanych za ich pośrednictwem wyników. Celem zastosowania tych metod było zapewnienie wyższej jakości prowadzonych analiz i badań oraz ograniczenie błędu oceny.

W wyniku przeprowadzonych badań udowodniono, że opór psychologiczny jest przyczyną występowania anomalii w podejmowanych decyzjach ekonomicznych i stanowi barierę w rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej. Ponadto, stwierdzono jednoznacznie, iż błędne będzie opisywanie tego zjawiska za pomocą teorii oczekiwanej użyteczności. Składnia to autorkę do podejmowania działań w zakresie opisu zauważonej anomalii (oporu społecznego) za pomocą teorii perspektyw.

Przemysł bezzałogowych statków powietrznych w kontekście bezpieczeństwa na terenach zurbanizowanych

The unmanned aerial vehicle industry in the context of security in urban areas

Obecnie bezzałogowe statki powietrzne (BSP), inaczej drony mogą wzbijać się w przestrzeń powietrzną i w sposób automatyczny pokonywać trasy po wytyczonej/zadanej ścieżce lotu, dla której dostępna jest wcześniej wykonana analiza przeszkód i wyznaczenie stref bezpieczeństwa. Projekty z koncepcjami modeli 3D przestrzeni powietrznej, to odpowiedź na dyrektywę U-Space, która określa m.in. zasady otwarcia przestrzeni powietrznej dla lotów automatycznych w Europie. Do upowszechniania tego typu rozwiązań niezbędne jest przeprowadzenie szeregu badań związanych zarówno z koncepcjami modelowania 3D, jak również z analizą zapotrzebowania na konkretne produkty powiązane z tym zagadnieniem. Część ekspertów uważa, że powinny rozwijać się usługi dotyczące zamawiania każdorazowo modelu 3D ścieżki przelotu z ustalonymi przeszkodami ze strefą bezpieczeństwa, do realizacji konkretnej misji/operacji drona. Druga grupa prezentuje pogląd, że lepszym rozwiązaniem jest osadzenie optymalnych ścieżek przelotu w modelu 3D danego terenu/miasta/aglomeracji/metropolii i korzystanie z nich jako starannie zaprojektowanych i osadzonych w specjalnych strefach bezpieczeństwa. W tych wszystkich wyzwaniach rozwoju przemysłu dronowego najistotniejsze wydaje się szeroko rozumiane bezpieczeństwo (infrastruktury krytycznej, kluczowej dla bezpieczeństwa państwa i obywateli, jak również użytkownika operującego dronem, czy właściciela posesji, zwykłego użytkownika przestrzeni, w tym przestrzeni prywatnej czy publicznej).

Tematyka badań jest odpowiedzią na zapotrzebowanie i oczekiwania administracji rządowej i samorządowej, która potrzebuje sprawdzonych narzędzi do wyznaczania stref bezpiecznych lotów dla dronów w obszarze miast. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej realizuje obecnie koncepcję „U-space”, zakładającą bezpieczną i efektywną integrację lotnictwa załogowego i bezzałogowego. Sercem tej koncepcji jest systemem PansaUTM. Z systemem są zintegrowane

między innymi wirtualne odbiorniki zawierające radary: do pozycjonowania drona w przestrzeni powietrznej jak również umożliwiające prezentację lotów w czasie rzeczywistym.

Autorka referatu zaprezentuje wstępne wyniki badań ankietowych na temat zapotrzebowania na innowacyjne rozwiązanie technologiczne "Model 3D stref dostępności przestrzeni terenów zurbanizowanych dla lotów automatycznych dronów (BSP)" spójny z systemem PansaUTM oraz powstającymi podsystemami lokalnymi. Ankieta nt. „Bezpieczeństwo na terenach zurbanizowanych w kontekście lotów automatycznych dronów/BSP” skierowana była do: jednostek samorządu terytorialnego na poziomie regionalnym i lokalnym, starostw oraz specjalistów od rozwiązań technologicznych w zakresie dronów, ds. komunikacji i transportu, zarządzania kryzysowego, modelowania 3D przestrzeni zurbanizowanej.

Wyniki badań wskazują na potrzebę prowadzenia prac badawczo-rozwojowych dotyczących nowych innowacyjnych rozwiązań technologicznych zapewniających większe bezpieczeństwo mieszkańców na terenach zurbanizowanych w kontekście lotów autonomicznych dronów.

KAROLINA STOJCZEW

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

Ocena wpływu pandemii koronawirusa na rozwój branży producentów samochodów

Assessment of the impact of the coronavirus pandemic on the development of the automotive industry

Branża motoryzacyjna stanowi jedną z głównych gałęzi polskiej gospodarki, mającą duży udział w wytwarzaniu wartości dodanej brutto i utrzymywaniu miejsc pracy. Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 uderza w branżę motoryzacyjną, która i tak już była obciążona licznymi obostrzeniami dotyczącymi ograniczenia emisji spalin oraz ciągłymi naciskami dotyczącymi zmniejszania kosztów produkcji. Wielkość strat zależna będzie od scenariusza rozprzestrzeniania się wirusa w Polsce, a także skuteczności podjętych działań zaradczych. Celem opracowania jest przeprowadzenie ewaluacji wpływu pandemii koronawirusa na branżę samochodów. Przedmiotem przeprowadzonego badania jest wykazanie strat jakie poniosła branża motoryzacyjna. Zakres natomiast obejmuje charakterystykę zachodzących zmian w związku z szerzeniem się pandemii. Na podstawie dostępnych danych przeprowadzono krytyczną analizę materiałów źródłowych, poddano analizie dostępne badania i raporty, a także dokonano oceny obecnej sytuacji na rynku w zakresie zaistniałych przemian i przyjętych rozwiązań naprawczych. Dobór cech i wskaźników służących do opisu przemysłu motoryzacyjnego oraz charakterystyki innowacyjności wynikał z kilku głównych przesłanek. Przede wszystkim dostępność porównywalnych danych dla wszystkich analizowanych aspektów. Po drugie, porównywalność i zgodność z innymi badaniami. Ostatnim, niemniej istotnym kryterium była natomiast, prostota i przejrzystość wyników badań.

NATALIA SYSSOEVA, VERA RUDNEVA

*The Irkutsk Scientific Center, Russian Academy of Science, Siberian Branch,
Irkutsk, Russia*

Border Regions of Eastern Siberia as a Geostrategic Zone

Regiony przygraniczne Syberii Wschodniej jako strefa geostrategiczna

The Strategy of spatial development of the Russian Federation was adopted in 2019 as a document of federal policy, where so-called geostrategic territories were identified. These include border regions and the Arctic zone of Russia. The report presents the foreign economic relations of the geostrategic territories of Eastern Siberia adjacent to China, that is the largest growing center of economic power and the main foreign trade partner of Russia.

As a rule, the border regions take an active part in foreign economic relations with neighboring states and have a more developed economy compared to internal ones. However, in the border regions of Eastern Siberia included in the list of geostrategic ones the value of the coefficient of openness (foreign trade quota) is 1.5 times lower than in internal regions that sell hydrocarbons, mineral raw materials and intermediate products to China.

China is actively promoting the foreign policy initiative "One Belt - One Road" in various directions, and one of them, called the "China-Mongolia-Russia economic corridor", runs to Eastern Siberia. The economic growth of the corridor zone is projected on the basis of mining and energy, as well as transport and pipeline infrastructure. We analyzed the movement of capital across the Russian border in the corridor area at the present time. Most of the foreign enterprises in it are established by individuals, not corporations. The predominance of China is most characteristic of Transbaikalia and gradually decreases from east to west. The presence of Mongolian founders is noticeable in Buryatia, those from Kazakhstan appear in the western part of the corridor zone. The route of such interaction is mainly from south to north, i.e. from China to Mongolia and Russia. The wholesale and logging activities prevail in foreign business.

The low development of cross-border interaction in comparison with the internal regions, as well as the nature of foreign entrepreneurship outside state programs, show that these areas, despite the high status of a geostrategic territory, are peripheral in the system of priorities of the federal spatial policy.

In the current situation it is China that will take advantage of the interaction corridor, making it easier to enter neighboring countries for resources also with the help of local entrepreneurship.

SERGEY VIOLIN

*The Irkutsk Scientific Center, Russian Academy of Science, Siberian Branch,
Irkutsk, Russia*

The Role of the Interregional Associations of Economic Cooperation in the Russian regional policy: History and Present-day Challenges

Rola międzyregionalnych stowarzyszeń współpracy gospodarczej w rosyjskiej polityce regionalnej: historia i współczesne wyzwania

The positive role of interregional cooperation in economic development is not debated. However, in the Russian Federation interregional cooperation is limited due to a number of factors, one of the most important of which is weak institutional infrastructure. This relates both to vertical ties between the federal and the regional level and to horizontal ties between regions themselves.

One of the main instruments capable of filling this institutional gap is inter-regional associations of economic development. These associations formed in the beginning of the 1990s as a response to the abrupt loss of economic ties between the enterprises of the former Soviet Union and severe economic crisis. Their major goals were to keep the stable supply of resources to local enterprises and markets for local goods and services, as well as to ensure the adequate representation of regional interests on the federal level.

The state policy for the last 20 years has been directed towards strengthening the federal level of governance at the expense of the autonomy of regional authorities. As a result, most Russian regions today are largely dependent on federal budget transfers, which gave way to strong competition between regions for federal investment and subsidies.

The economic crisis of the last few years has led some experts and officials to discuss the need to reform the Russian regional policy toward providing greater autonomy to the regions. Present-day challenges induce regional authorities to establish partnerships with other regions in order to find solutions to common problems. The goal of the paper is to show that interregional associations of economic cooperation once again can play an important role in interregional

relations. To achieve that they need to restructure and reposition themselves to address major issues of contemporary regional policy.

Produkcja stali na świecie w okresie fluktuacji i prób kontroli procesów globalizacji

Steel production in the world in the period of fluctuations and attempts to control globalization processes

Przez większość XX wieku wielkość produkcji stali była uznawana za miernik potęgi militarnej i potencjału gospodarczego państw. Przejawem rywalizacji po II wojnie światowej była walka o prymat w produkcji stali pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Związkiem Sowieckim. W 1971 roku Związek Sowiecki po raz pierwszy wyprzedził Stany Zjednoczone, a w latach 1974-1990 już trwale przeważał nad konkurencyjnym mocarstwem. Lata 90. przyniosły nie tylko rozpad Związku Sowieckiego, ale i też fluktuacje w produkcji stali, jak i początkowo prymat Japonii w produkcji stali w latach 1991-1995 i pierwszą pozycję Chińskiej Republiki Ludowej od 1996 roku.

Do lat 70. XX wieku stal była jednym z najważniejszych produktów światowej gospodarki, choć w ostatnich dekadach tego stulecia ustąpiła wyraźnie wielkością produkcji m.in. cementowi (a i w konsekwencji – też betonowi). Był to rezultat rozwoju budownictwa w różnych częściach świata i wzmożonego procesu urbanizacji (np. w Chinach). Produkcja stali i wyrobów z niej pełni rolę siły napędowej wielu gospodarek, zwłaszcza krajów szybko rozwijających się, jak i stanowi podstawę funkcjonowania wielu dziedzin, takich jak budownictwo, czy przemysł maszynowy, stoczniowy, samochodowy. Celem opracowania jest charakterystyka zmian w strukturze geograficznej produkcji stali na świecie w dwóch pierwszych dekadach XXI wieku oraz rola koncernów stalowych w kontekście zachodzących procesów globalizacyjnych. Pierwsze z tych zagadnień koncentruje się na przesunięciach w geograficznym układzie produkcji do niektórych krajów azjatyckich i wynurzających się nowych dużych gospodarek świata (uwarunkowanych też demograficznie). Z kolei w drugim z rozpatrywanych zagadnień istotną rolę odgrywają procesy fuzji i przejęć jednych koncernów przez inne, w skali zarówno międzynarodowej, jak i w skali krajowej (np. w Chinach). Podstawowym źródłem informacji o produkcji stali w analizowanym okresie były dane umieszczone na stronach internetowych World Steel Association w postaci roczników statystycznych, jak i raportów bieżących.

Przemysł w strukturze bazy ekonomicznej miast Polski

The industry in the structure of the economic base of Polish cities and towns

Poziom rozwoju gospodarczego miast, wynikający ze struktury i wielkości ich gospodarki, możemy mierzyć odnosząc się m.in. do bazy ekonomicznej, na którą składają się egzogeniczne i endogeniczne funkcje ośrodków. Te pierwsze dotyczą potencjału eksportowego i świadczą o skali oddziaływania zewnętrznego miast. Natomiast w tym drugim przypadku, obszar obsługi wynikający z rozwoju tych funkcji dotyczy mieszkańców danego ośrodka. Na zewnętrzną rolę obsługową miast składają się z kolei zlokalizowane w nich usługi centralne, z których korzystają osoby dojeżdżające do ośrodka, natomiast działy gospodarcze związane m.in. z produkcją przemysłu należą do funkcji wyspecjalizowanych.

Procesy transformacji rynkowej, które rozpoczęły się w Polsce w ostatniej dekadzie XX wieku a dalszej kolejności postępująca globalizacja i metropolizacja życia gospodarczego doprowadziły do wymywania funkcji centralnych do ośrodków wyższego szczebla. Wynikało to także z rozwoju infrastruktury transportowej umożliwiającej m.in. większą mobilność ludności.

Dysproporcje w poziomie rozwoju gospodarczego miast stanowią w dużym stopniu konsekwencję przestrzennego zróżnicowania adaptabilności lokalnych gospodarek i ich wejścia na ścieżki rozwoju m.in. dzięki atrakcyjności dla lokalizacji nowych i rozwoju już funkcjonujących na danym terenie przedsiębiorstw. W tym zakresie, najistotniejszą rolę z perspektywy miast, pełnią funkcje egzogeniczne, do których zaliczamy m.in. działalność przemysłu.

W minionym systemie gospodarki nakazowo-rozdzielczej przemysł w Polsce cechował się nie tylko niskim poziomem wydajności, ale także wysokim udziałem tradycyjnych działów produkcji. Jego funkcja eksportowa z jednej strony wiązała się z niską innowacyjnością, a co się z tym wiąże także z niską wartością dodaną wyrobów, a także z dużą pracochłonnością produkcji. Stąd też baza ekonomiczna wielu miast miała charakter wyspecjalizowany, o dużym znaczeniu funkcji przemysłowej. W okresie transformacji nastąpiła likwidacja wielu miejsc pracy m.in. jako efekt zamykania nierentownych przedsiębiorstw przemysłowych, a także wraz ze wzrostem wydajności zwiększał się zakres

automatyzacji produkcji, który przekładał się na spadek pracochłonności. Stąd też problem kurczącej się funkcji wyspecjalizowanej ośrodków w ramach bazy ekonomicznej dotknął wiele miast, szczególnie tych, w których znaczącą rolę odgrywały pracochłonne, tradycyjne działy przetwórstwa. Z kolei w miejscach charakteryzujących się rozwojem produkcji przemysłowej, aktywizacja miejsc pracy postępowała wolniej ze względu na niższą pracochłonność nowolokowanych lub modernizowanych przedsiębiorstw.

Celem niniejszego opracowania jest więc próba odpowiedzi na pytanie o możliwości kształtowania się bazy ekonomicznej miast, ze szczególnym uwzględnieniem produkcyjnych funkcji eksportowych, oraz w jakim stopniu rynek pracy bazujący na przemyśle przyczynia się do rozwoju miast w Polsce.

Ocena pracy władz lokalnych i urzędów administracyjnych przez Polonię w GTA w kontekście zaspokojenia ich poziomu i jakości życia w tym mieście

Assessment of the work of local authorities and administrative offices by the Polish community in the GTA in the Context of Quality and Standard of Living

Jakość życia potocznie jest określana mianem wyznacznika dobrostanu, zadowolenia, szczęścia czy poczucia satysfakcji z własnego istnienia. Często zamiennie używana z poziomem, warunkami czy standardem życia. W referacie przedstawiony zostanie własny model czynników obiektywnych (poziom życia) i czynników subiektywnych (jakoś życia) wzajemnie na siebie oddziaływujących. Przedstawione zostaną poszczególne czynniki ujęte w modelu ze szczególnym uwzględnieniem czynników politycznych i prawnych, które wpływają na ocenę pracy władz lokalnych i urzędów administracyjnych. Praca i działalność polityczno-administracyjnych podmiotów w mieście znacząco wpływa na ogólną ocenę zadowolenia mieszkańców w metropolii.

Przedstawione zostaną wyniki badań opracowane w oparciu o przeprowadzony kwestionariusz ankietowy na 583 respondentach. Ankietowani między innymi oceniali; pracę władz lokalnych, działanie policji i służb porządkowych, działalność burmistrza i jego zaangażowanie w gospodarczy rozwój miasta oraz działalność poszczególnych urzędów administracyjnych. Omówiona zostanie również opinia respondentów związana z prowadzoną przez władzę polityką emigracyjną oraz przyjęciem uchodźców do tego miasta.

Respondenci dokonali również subiektywnej oceny z zadowolenia z pracy władz lokalnych oraz poczucia bezpieczeństwa w mieście. Jak wynika z przeprowadzonych badań kanadyjska Polonia czuje się bezpiecznie w Greater Toronto Area przy jednoczesnym dużym wskazaniu na niezadowolenie z decyzji władz dotyczącej przyjmowania uchodźców do tego miasta.

MICHAŁ ŻEMŁA

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Consequences of development of the sharing economy in tourism for cities – theory and examples

Konsekwencje rozwoju ekonomii współdzielenia w turystyce dla miast – teoria i przykłady

The purpose of the article is to identify the impacts generated in the cities by the sharing economy in tourism and the presentation of solutions appearing due to sharing economy development and implementation in particular cities. Contemporary cities are functioning in extremely dynamic conditions that are difficult to predict. In view of the globalizing economy, progressive urbanization, rapid changes in information and communication technologies as well as social demographic, geopolitical and economic changes, new problems appear and their solutions have to be implemented by cities. One of these phenomena that are relatively new and fast growing, and influence development of cities, is sharing economy (SE) in tourism. The greatest concern of the city authorities is fast and unrestrained development of services through global platforms in the accommodation and passenger transport industry, and the powerful global leaders of these markets - Airbnb and Uber have become very important partners for local governments, but also difficult ones. On the bases of extended literature review embracing scientific sources and industry reports it can be visible, that actions taken by the local authorities tend to be reactive not systematic and concentrated only on solving isolated current problems. It is postulated though that development of SE should be perceived in a way described by Hall (1994) as a third-order change. Several suggestions for future scientific research are also presented.

WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH
KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO
PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU I USŁUG

LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES
IN THE SERIES FOCUSED ON INDUSTRIAL AND SERVICE GEOGRAPHY

Organizatorzy / Organisers:

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii
Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Komisja Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego
Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich w Krakowie
Sekcja Gospodarki Przestrzennej Komisji Nauk Ekonomicznych PAN
Oddz. w Krakowie / Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki PAN
Oddz. w Krakowie

Wykaz konferencji / Conference list:

Geografia przemysłu w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków,
9-10 grudnia 1985 r.

Zakład przemysłowy w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków,
15-17 grudnia 1986 r.

*Problematyka ośrodka przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli
geografii*, Kraków, 30 listopada-2 grudnia 1987 r.

*Problematyka okręgu przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli
geografii*, Kraków, 12-13 grudnia 1988 r.

Regionalne problemy uprzemysłowienia – zagadnienia teoretyczno-poznawcze,
Kraków, 27-28 listopada 1989 r.

Problemy przemysłu rolno-spożywczego w badaniach geograficznych, Kraków,
26-27 listopada 1990 r.

*Geografia przemysłu w warunkach nowego systemu gospodarowania. Problemy
badawcze i odzwierciedlenie ich w kształceniu nauczycieli*, Kraków, 2-4 grudnia
1991 r.

Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w zmieniających się warunkach gospodarowania, Kraków, 23-25 listopada 1992 r.

Zachowania przestrzenne przemysłu w zmieniających się warunkach gospodarowania, Kraków, 8-10 listopada 1993 r.

Wpływ procesów transformacji gospodarki narodowej na funkcjonowanie jednostek gospodarczych i układów przestrzennych, Kraków, 5-6 grudnia 1994 r.

Osiągnięcia i kierunki badawcze geografii przemysłu w ośrodkach akademickich, Kraków, 4-5 grudnia 1995 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (I), Kraków, 9-10 grudnia 1996 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (II), Kraków, 8-9 grudnia 1997 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (III), Kraków, 7-8 grudnia 1998 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (IV), Kraków, 6-7 grudnia 1999 r.

Przemiany struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej, Kraków, 4-5 grudnia 2000 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych, Kraków, 3-4 grudnia 2001 r.

Przemysł w procesie globalizacji, Kraków, 2-3 grudnia 2002 r.

Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu, Kraków, 1-2 grudnia 2003 r.

XX Jubileuszowa Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Efekty restrukturyzacji polskiej przestrzeni przemysłowej*, Kraków, 6-7 grudnia 2004 r.

XXI Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Procesy transformacji przemysłowych układów regionalnych na tle zmieniającego się otoczenia*, Kraków, 5-6 grudnia 2005 r.

XXII Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Problemy metodologiczne geografii przemysłu*, Kraków, 4-5 grudnia 2006 r.

XXIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Wpływ procesów globalizacji i integracji europejskiej na transformację struktur przemysłowych*, Kraków, 3-4 grudnia 2007 r.

XXIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Funkcje przemysłu i usług w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego* (24th International Scientific Conference on *Functions of Industry and Services in the Development of Information Society*), Kraków, 1-2 grudnia (December) 2008 r.

XXV Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Procesy transformacji przemysłu i usług w regionalnych i krajowych układach przestrzennych* (25th Jubilee International Scientific Conference on *The Processes of Transformation of Industry and Services in Regional and National Spatial Systems*), Kraków, 30 listopada (November) – 1 grudnia (December) 2009 r.

26. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ kryzysu na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz zmiany struktur przestrzennych przemysłu i usług* (26th International Scientific Conference on *Impact of Crisis on the Activity of Enterprises and Changes in the Spatial Structures of Industry and Services*), Kraków, 6-7 grudnia (December) 2010 r.

27. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ innowacyjności na rozwój przedsiębiorstw i gospodarki w układach przestrzennych* (27th International Scientific Conference on *The Effect of Innovation on the Development of Enterprises and Economy in Spatial Systems*), Kraków, 5-6 grudnia (December) 2011 r.

28. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemysł i usługi w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy* (28th International Scientific Conference on *Industry and Services in the Development of Knowledge-based Economy*), Kraków, 3-4 grudnia (December) 2012 r.

29. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Zmiany struktury przestrzennej przemysłu i usług w warunkach kryzysu gospodarczego* (29th International Scientific Conference on *Changes in the Spatial Structure of Industry and Services under Economic Crisis Conditions*), Kraków, 2-3 grudnia (December) 2013 r.

30. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematyka badawcza przemian strukturalnych przemysłu i usług w układach przestrzennych* (30th Jubilee International Scientific Conference on *Structural Transformations of Industry and Services in Spatial Systems - Research-related Issues*), Kraków, 1-2 grudnia (December) 2014 r.

31. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu i usług* (31st International Scientific Conference on *International Determinants for the Development of Industry and Services*), Kraków, 7-8 grudnia (December) 2015 r.

32. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przemysłu i usług w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych* (32nd International Scientific Conference on *International The Role of Industry and Services in Socioeconomic Development of Spatial System*), Kraków, 5-6 grudnia (December) 2016 r.

33. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemiany strukturalne przemysłu i usług w układach przestrzennych* (33rd International Scientific Conference on *Structural Transformations of Industry and Services in Spatial Systems*), Kraków, 4-5 grudnia (December) 2017 r.

34. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematyka badawcza geografii przemysłu i usług* (34th International Scientific Conference on *Research Issues in Geography of Industry and Services*), Kraków, 3-4 grudnia (December) 2018 r.

35. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Funkcje przemysłu i usług w rozwoju społeczno – ekonomicznym układów przestrzennych* (35th Jubilee International Scientific Conference on *The Functions of Industry and Services in the Socio-Economic Development of Spatial Systems*), Kraków, 2-3 grudnia (December) 2019 r.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Płaziak

WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH
KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO
PROBLEMATYCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES
FOCUSED ON ENTREPRENEURSHIP

Organizatorzy / Organisers:

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii
Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Komisja Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego
Wydawnictwo Nowa Era
Fundacja „Edukacja dla Społeczeństwa”

Wykaz konferencji / Conference list:

Pierwsza Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość a współczesne wyzwania cywilizacyjne*, Kraków, 27-28 września 2004 r.

II Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w podnoszeniu konkurencyjności społeczeństwa i gospodarki* ze specjalną sesją *Rola etyki w przedsiębiorczości*, Kraków, 10-11 października 2005 r.

III Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w aktywizacji gospodarczej*, Kraków, 9-10 października 2006 r.

IV Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w gospodarce opartej na wiedzy* ze specjalną sesją nt. *Rola etyki w przedsiębiorczości*, Kraków, 8-9 października 2007 r.

V Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego* połączona z I Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 6-7 października 2008 r.

VI Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach integracji europejskiej* połączona z II Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października 2009 r.

VII Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach globalizacji* połączona z III Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 4-5 października 2010 r.

8. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w edukacji* (8th International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in Education*) połączona z 4. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 3-4 października (October) 2011 r.

9. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach kryzysu gospodarczego* (9th International Scientific Conference on *Entrepreneurship in the Conditions of Economic Crises*) połączona z 5. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 8-9 października (October) 2012 r.

10. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych* (10th Jubilee International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in the Development of Enterprises and Spatial Systems*) połączona z 6. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 7-8 października (October) 2012 r.

11. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych* (11th International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in Socio-Economic Development of Spatial Systems*), połączona z 7. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 6-7 października (October) 2014 r.

12. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju układów lokalnych* (12th International Scientific Conference on *Entrepreneurship as a Factor in the Development of Local Systems*), połączona z 8. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października (October) 2015 r.

13. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. Międzynarodowe i krajowe uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości w układach przestrzennych połączona z 9. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 10-11 października (October) 2016 r.

14. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w rozwoju układów regionalnych* (14th International Scientific Conference on *Entrepreneurship in the Development of Regional Systems*), połączona z 10. Jubileuszowym Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 9-10 października (October) 2017 r.

15. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. Problematyka badawcza funkcji przedsiębiorczości w rozwoju układów przestrzennych (15th Jubilee International Scientific Conference on The Functions of Entrepreneurship in the Development of Spatial Systems – Research-related Issues), połączoną z 11. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 8-9 października (October) 2018 r.

16. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Rola edukacji w zakresie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-ekonomicznym i kulturowym” (16th International Scientific Conference on The Role of Entrepreneurship Education In the Socio-Economic and Cultural Development), połączoną 12. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 7-8 października (October) 2019 r.

17. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju regionalnego i lokalnego” (17th International Scientific Conference on Entrepreneurship as a Stimulant of regional and Local Development), połączoną 13. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października (October) 2020 r.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Plaziak, Karolina Smętkiewicz

WYKAZ TOMÓW „PRAC KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO” ORAZ WCZEŚNIEJ
WYDAWANYCH PRAC ZBIOROWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO
PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU

LIST OF VOLUMES "STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY
COMMISSION OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY"
AND EARLIER COLLECTIVE WORKS PUBLISHED IN THE INDUSTRIAL
GEOGRAPHY SERIES

„Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego” to czasopismo wydawane od 2000 roku (początkowo jako seria wydawnicza o charakterze monograficznym) przez Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Komisję Geografii Przemysłu PTG. Poszczególne tomy zawierają prace wpisujące się w problematykę określoną tytułem danego numeru. Od 2013 r. wydawane są cztery tomy w roku. Czasopismo jest indeksowane od 2018 r. w bazie Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index, a także w innych bazach czasopism i bibliotekach cyfrowych m.in. BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogicznej Bibliotece Cyfrowej, POL-Index oraz Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego.

Zapraszamy serdecznie do lektury i składania artykułów.

Strona internetowa czasopisma w języku polskim i angielskim z otwartym (bezpłatnym) dostępem do archiwalnych numerów: www.prace-kgp.up.krakow.pl

“Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society” is a scientific journal published since 2000 (initially as monograph-type publishing series) by the Institute of Geography of the Pedagogical University of Cracow and the Industrial Geography Commission of PGS. It is a continuation of earlier collective works, presenting the outcome of debates held at conferences devoted to industrial geography. Each volume of the series presents works tackling the topic described by the title of the volume. Since 2013,

4 volumes are published per year. The journal is indexed from 2018 in Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index and other journal databases, including: BazEkon, BazHum, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, Google Scholar, Pedagogical Digital Library, POL-Index and Pedagogical University Repository.

We invite you to read and submit your articles.

Website of the journal in Polish and English, including open access to archive volumes: www.prace-kgp.up.krakow.pl

e-mail: pracekgp@up.krakow.pl

Prace zbiorowe z cyklu poświęconego problematyce geografii przemysłu / Collective works published in the industrial geography series:

Zioło Z. (red.), 1987, *Geografia przemysłu w akademickim kształceniu nauczycieli*, Materiały i Sprawozdania, z. 14, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1988, *Zakład przemysłowy w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 16, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1990, *Problematyka ośrodka przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 19, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1991, *Problemy przemysłu rolno-spożywczego w badaniach geograficznych*, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1992, *Geografia przemysłu w warunkach nowego systemu gospodarowania – problemy badawcze i odzwierciedlenie ich w kształceniu nauczycieli*, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1993, *Problematyka okręgu przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 26, Centralny

Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1993, *Regionalne problemy uprzemysłowienia*, red. Z. Zioło, Materiały i Sprawozdania, z. 27, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1994, *Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w zmieniających się warunkach gospodarowania*, Materiały i Sprawozdania, z. 28, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1994, *Zachowania przestrzenne przemysłu w zmieniających się warunkach gospodarowania*, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1996, *Wpływ procesów transformacji gospodarki narodowej na funkcjonowanie jednostek gospodarczych i układów przestrzennych*, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 1997, *Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej*, red. Z. Zioło, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Misztal S., Zioło Z. (red.), 1998, *Dorobek polskiej geografii przemysłu w badaniach ośrodków akademickich*, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Wydawnictwo Krakowskie Oddziału PAN, Warszawa-Kraków.

Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society:

Zioło Z. (red.), 2000, *Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 2001, **Problemy przemian struktur przestrzennych przemysłu**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 2001, **Problemy przemian struktur przemysłowych w procesie wdrażania reguł gospodarki rynkowej**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydział Ekonomiczny UMCS w Lublinie-Filia w Rzeszowie, Warszawa-Kraków-Rzeszów.

Zioło Z. (red.), 2002, **Problemy transformacji struktur przemysłowych**, red. Z. Zioło, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Uniwersytet Rzeszowski-Wydział Ekonomii, Warszawa-Kraków-Rzeszów.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2003, **Kształtowanie się struktur przemysłowych**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 5, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2003, **Przemysł w procesie globalizacji**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 6, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2004, **Przemiany struktur przemysłowych**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 7, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, **Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 8, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, **Efekty restrukturyzacji polskiej przestrzeni przemysłowej**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 9, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Procesy transformacji układów przestrzennych przemysłu na tle zmieniającego się otoczenia***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 10, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Problematyka badawcza geografii przemysłu***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 11, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Wpływ procesów globalizacji i integracji europejskiej na transformację struktur przemysłowych***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 12, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Funkcje przemysłu w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego / Functions of industry in the developing of an information society***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 13, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Problemy kształtowania się przestrzennych struktur przemysłowych i ich otoczenia / Problems in the formation of industrial spatial structures and their surrounding***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 14, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Procesy transformacji przemysłu i usług w regionalnych i krajowych układach przestrzennych / Processes of Transformation of Industry and Services in Regional and National Spatial Systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 15, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Procesy przemian przemysłu i usług w wybranych krajach / Processes of Transformation of Industry and Services in Selected Countries***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa

Geograficznego, 16, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, *Wpływ kryzysu na zachowania przedsiębiorstw oraz przemiany struktur regionalnych / The impact of the crisis on the behavior of enterprises and regional structure changes*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 17, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, *Przemiany struktur lokalnych i regionalnych sektora usług w latach kryzysu gospodarczego / Changes in local and regional structures of the service sector during economic crisis*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 18, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, *Wpływ innowacyjności na zmiany gospodarki w układach przestrzennych / Effect of innovativeness on the economic changes in spatial systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 19, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, *Wpływ innowacyjności na rozwój przedsiębiorstw / The influence of innovativeness on enterprises development*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 20, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, *Funkcje przemysłu i usług w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy / Functions of industry and services in development of knowledge-based economy*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 21, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, *Uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego układów przestrzennych / Conditions of socio-economic development of spatial systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 22, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut

Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Rola innowacyjności w rozwoju społeczno-gospodarczego układów przestrzennych / Role of innovativeness in socio-economic development of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 23, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Wybrane problemy rozwoju usług turystycznych / Selected problems of tourism industry development***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 24, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Contemporary issues in Polish industrial geography***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 25, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Przemiany struktur regionalnych w warunkach kryzysu gospodarczego / Transformation of regional structures under economic crisis conditions***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 26, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Wpływ kryzysu gospodarczego na przemiany struktur przemysłowych / Impact of economic crisis on the transformation of industrial structures***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 27, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Przemiany sektora usług i instytucji / Transformation of the service sector and institutions***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geo-

graphy Commission of the Polish Geographical Society, 28, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Rozwój przemysłu w wybranych krajach / Development of industry in selected countries*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(1), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Przemiany struktur przemysłu i usług w układach regionalnych / Changes of the industry and services structures in regional systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(2), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Przemiany sektora energetycznego i usług / Changes in the energy sector and services*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(3), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Problematyka badawcza przemian strukturalnych przemysłu i usług w układach przestrzennych / Structural transformations of industry and services in spatial systems – research-related issues*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(4), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, *Międzynarodowe i krajowe uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw / International and national conditions of enterprises development*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, *Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju układów lokalnych i regionalnych / International Determinants for the Deve-*

lopment of Local and Regional Systems, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu / International Conditions for the Development of Industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Przemiany sektora usług transportowych i turystycznych / The Transformation of Transport and Tourism Industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Przemiany strukturalne wybranych sektorów gospodarki / Structural changes in selected sectors of the economy***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój układów lokalnych i regionalnych w procesie przemian gospodarczych / Development of local and regional systems in the process of economic transformation***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój wybranych działów sektora usług / The development of selected branches of the services sector***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój przemysłu w krajowych i regionalnych strukturach gospodarczych / The development of industry in national and regional economic structures***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Wybrane problemy rozwoju usług transportowych i turystycznych / Selected issues in the development of transport and tourism industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw oraz wybranych sektorów gospodarki / Conditions for the development of enterprises and selected sectors of the economy***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Czynniki rozwoju gospodarczego układów regionalnych i lokalnych / Conditions for economic development of regional and local systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Research issues in Polish geography of industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Wybrane problemy rozwoju gospodarczego układów przestrzennych / Selected issues of economic development of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geogra-

ficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2019, **Uwarunkowania rozwoju regionalnego i lokalnego / Conditions for regional and local development**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2019, **Przemiany sektora usług transportowych i turystycznych / Transformations in the sector of transport and tourism services**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, **Przemiany przemysłu i jego otoczenia w układach przestrzennych / Changes in industry and its environment in spatial systems**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2020, **Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym – wybrane przykłady / Services in social and economic development – selected examples**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, **Wybrane problemy rozwoju regionalnego i lokalnego w Polsce i Europie / Selected problems of regional and local development in Poland and Europe**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii

Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, ***Usługi turystyczne w układach regionalnych i lokalnych / Tourism industry in regional and local systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Plaziak, Karolina Smętkiewicz

WYKAZ TOMÓW „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA”

LIST OF VOLUMES "ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION"

„Przedsiębiorczość – Edukacja” to czasopismo wydawane corocznie od 2005 r. (początkowo jako seria wydawnicza o charakterze monograficznym) przez Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Poszczególne tomy zawierają prace wpisujące się w problematykę określoną tytułem danego numeru. Część prac każdego tomu poświęcona jest zagadnieniom edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Czasopismo jest indeksowane w bazach czasopism i bibliotekach cyfrowych m.in. w BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogicznej Bibliotece Cyfrowej, POL-Index oraz Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego.

Zapraszamy do lektury i składania artykułów.

Strona internetowa czasopisma w języku polskim i angielskim z dostępem do archiwalnych numerów: www.p-e.up.krakow.pl

“Entrepreneurship – Education” is a scientific journal published since 2005 (initially as monograph-type publishing series) by the Department of Entrepreneurship and Spatial Management of Institute of Geography of the Pedagogical University of Cracow. Each volume of the series presents works tackling the topic described by the title of the volume. Some articles of each volume is dedicated to entrepreneurship education. The journal is indexed in the journal databases, including: BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogical Digital Library, POL-Index and Pedagogical University Repository.

We invite you to read and submit your article.

Website of the journal in Polish and English, including open access to archive volumes: www.p-e.up.krakow.pl

e-mail: pe@up.krakow.pl

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2005, ***Przedsiębiorczość a współczesne wyzwania cywilizacyjne***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 1, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydawnictwo „MiWa”, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, ***Rola przedsiębiorczości w podnoszeniu konkurencyjności społeczeństwa i gospodarki***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 2, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2007, ***Rola przedsiębiorczości w aktywizacji gospodarczej***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 3, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Rola przedsiębiorczości w gospodarce opartej na wiedzy***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 4, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Rola przedsiębiorczości w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 5, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Przedsiębiorczość w warunkach integracji europejskiej***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 6, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, ***Przedsiębiorczość w warunkach globalizacji/ Entrepreneurship in the Conditions of Globalization***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 7, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji / The Role of Entrepreneurship in Education***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 8, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Przedsiębiorczość w warunkach kryzysu gospodarczego / Entrepreneurship in the Conditions of Economic Crisis***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 9, Wydawnictwo

Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych / The Role of Entrepreneurship in the Development of Enterprises and Spatial Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 10, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych / The Role of Entrepreneurship in the Socio-economic Development of Spatial Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 11, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju układów lokalnych / Entrepreneurship as a Factor in the Development of Local Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 12, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości / Conditions for Development of Entrepreneurship***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 13, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym / The Role of Entrepreneurship in Socio-economic Development***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 14, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji i rozwoju społeczno-gospodarczym układów lokalnych / The role of entrepreneurship in education and socio-economic development of local systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 15(1), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Rola edukacji w rozwoju przedsiębiorczości / The role of entrepreneurship in education and in the development of organisations and spatial systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship

- Education, nr 15(2), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2020, **Rola przedsiębiorczości w edukacji oraz w rozwoju organizacji i układów przestrzennych / The role of entrepreneurship in education and in the development of organisations and spatial systems**, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 16(1), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Płaziak

SPIS TREŚCI / CONTENTS

Wprowadzenie / Introduction.....	5
PAWEŁ BREZDEŃ, DOMINIK SIKORSKI Wybrane aspekty przemian przestrzennych innowacyjności przemysłu w województwie dolnośląskim w latach 2009-2019	9
PAWEŁ BRZEGOWY, SŁAWOMIR DOROCKI Rola uwarunkowań neoinstytucjonalnych w kreowaniu potencjału społeczno-ekonomicznego Polski Południowo-Wschodniej.....	11
MONIKA BOROWIEC–GABRYŚ, AGNIESZKA BRZOSKO–SERMAK Funkcjonowanie parkingów P&R w Krakowie jako instrumentu miejskiej polityki transportowej.....	13
DOROTA CHMIELOWSKA, WITOLD WARCHOLIK Mantrailing jako składowa rekreacji ruchowej w Polsce	15
MATEUSZ ĆWIKŁA Zmiany strukturalne podmiotów gospodarki narodowej w podregionie nowosądeckim w latach 2015-2019	16
JOANNA DOMINIAK Specyfika innowacyjności sektora usług. Przykład Polski	17
IRENEUSZ DRABIK Motywy internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw produkcyjnych .	19
WOJCIECH DYBA Samochody hybrydowe i elektryczne w Polsce: od pierwszych użytkowników po plany produkcji.....	20
KATARZYNA JANCZARSKA–BERGEL Wysoki standard bezpieczeństwa komunikacji zbiorowej jako jeden z głównych elementów jakości usług transportowych	21
ARKADIUSZ KOCAJ, MONIKA MURZYN–KUPISZ Zależność od ścieżki czy głęboka rekonfiguracja pracochłonnego przemysłu? Przykład przemysłu odzieżowego w Polsce	22
BARBARA KONECKA-SZYDŁOWSKA, MARIUSZ CZUPICH Coworking. Nowy model przedsiębiorczości w gospodarce współdzielenia	23

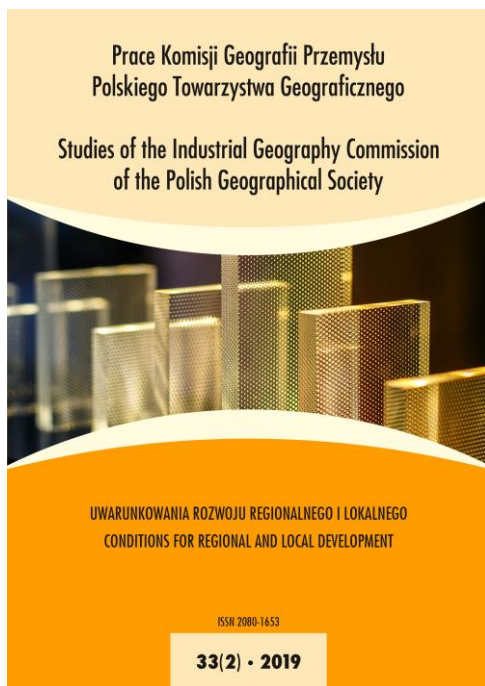
KINGA KRZESIWO	
Determinanty korzystania ze stron internetowych poświęconych narciarstwu/snowboardowi i aplikacji mobilnych związanych ze sportem, fitnesssem lub zdrowiem przez polskich narciarzy i snowboardzistów.....	24
JOANNA KUDEŁKO, ZBIGNIEW ZIOŁO	
Problematyka przemian strukturalnych przemysłu i usług.....	25
JERZY ŁADYSZ	
Dostępność przestrzenna usług medycznych na przykładzie wrocławskiego obszaru funkcjonalnego.....	27
MICHAŁ MĘCZYŃSKI, EWA KACPRZAK, BARBARA MAĆKIEWICZ	
Jak tworzyć autentyczne produkty? Wykorzystanie lokalnych zasobów w produkcji napojów rzemieślniczych w Polsce	28
AGNIESZKA MROZIŃSKA	
Zmiany w strukturze przemysłu przetwórczego w Polsce	30
GULNARA NYUSSUPOVA, GAUKHAR AIDARKHANOVA	
The impact of the transformation of the economy of the Republic of Kazakhstan on the reproduction of human capital: socio-economic aspect.....	31
DOMINIKA OBARA, ANNA WOLSKA, AGNIESZKA CIUREJ	
Szlak geoturystyczny w Suchedniowsko-Oblęgarskim Parku Krajobrazowym (województwo świętokrzyskie) jako opcja bezpiecznego wypoczynku w czasie pandemii	32
ROBERT PAWLUSIŃSKI, MAREK GROCHOWICZ	
Postawy przedsiębiorców sektora gastronomicznego wobec gospodarki nocnej. Przypadek Krakowa	34
PAULINA PILICHOWSKA	
Kapitał ludzki jako uwarunkowanie rozwoju przemysłu 4.0 w państwach unii europejskiej	36
TOMASZ RACHWAŁ	
Wpływ procesów transformacji przemysłu w Polsce na jego oddziaływanie na środowisko przyrodnicze	37
KRZYSZTOF SALA	
Obecny stan i perspektywy wykorzystania Linii Hutniczo-Szerokotorowej w Polsce	39
MICHAELA SCHEGA	
Przemysł 4.0. Rewolucja przemysłowa XXI wieku	40

ANDRZEJ SOKOŁOWSKI, MAŁGORZATA MARKOWSKA	
Cele wykorzystania instrumentów Przemysłu 4.0 w polskich przedsiębiorstwach.....	41
ANNA STANKOWSKA, IZABELA STANKOWSKA–MAZUR	
Identyfikacja elementów psychologii zachowań w decyzjach o rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej – badania własne	43
BEATA STELMACH-FITA	
Przemysł bezzałogowych statków powietrznych w kontekście bezpieczeństwa na terenach zurbanizowanych	44
KAROLINA STOJCZEW	
Ocena wpływu pandemii koronawirusa na rozwój branży producentów samochodów.....	46
NATALIA SYSSOEVA, VERA RUDNEVA	
Border Regions of Eastern Siberia as a Geostrategic Zone.....	47
SERGEY VIOLIN	
The Role of the Interregional Associations of Economic Cooperation in the Russian regional policy: History and Present-day Challenges....	49
ANNA TOBOLSKA, ROMAN MATYKOWSKI	
Produkcja stali na świecie w okresie fluktuacji i prób kontroli procesów globalizacji.....	51
KRZYSZTOF WIEDERMANN, PAWEŁ STRUŚ	
Przemysł w strukturze bazy ekonomicznej miast Polski.....	52
KAMILA ZIÓLKOWSKA–WEISS	
Ocena pracy władz lokalnych i urzędów administracyjnych przez Polonię w GTA w kontekście zaspokojenia ich poziomu i jakości życia w tym mieście.....	54
MICHAŁ ŻEMŁA	
Consequences of development of the sharing economy in tourism for cities – theory and examples	55
WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU I USŁUG LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES IN THE SERIES FOCUSED ON INDUSTRIAL AND SERVICE GEOGRAPHY.....	56
WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES FOCUSED ON ENTREPRENEURSHIP	60

WYKAZ TOMÓW „PRAC KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO” ORAZ WCZEŚNIEJ WYDAWANYCH PRAC ZBIOROWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU LIST OF VOLUMES "STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY COMMISSION OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY" AND EARLIER COLLECTIVE WORKS PUBLISHED IN THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY SERIES.....	63
WYKAZ TOMÓW „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA” LIST OF VOLUMES "ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION”.....	75
SPIS TREŚCI / CONTENTS	79

**PRACE KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO**
kwartalnik naukowy

**STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY COMMISSION
OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY**
a scientific quarterly

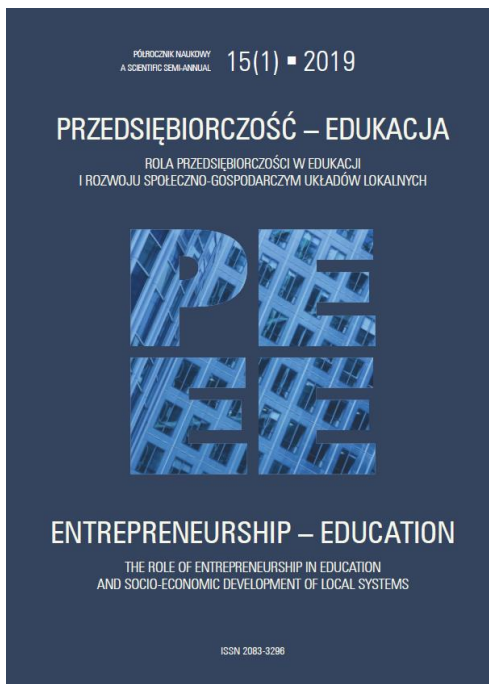
Indexed in
Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index (ESCI)

www.prace-kgp.up.krakow.pl

e-mail: pracekgp@up.krakow.pl

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ - EDUKACJA
półrocznik naukowy

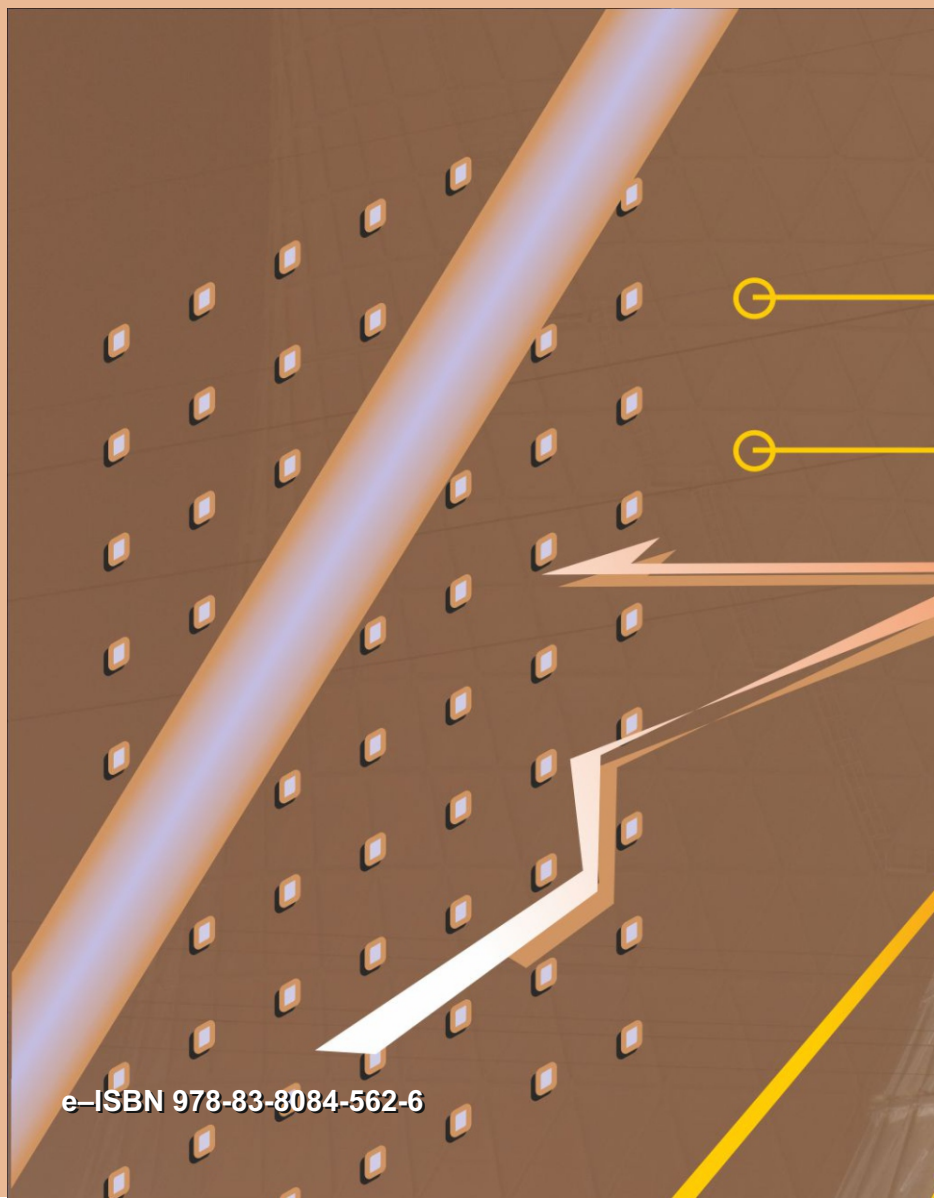
ENTREPRENEURSHIP - EDUCATION
a scientific semi-annual

Indexed in
**The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences
(ERIH PLUS)**

www.p-e.up.krakow.pl

e-mail: pe@up.krakow.pl

e-ISBN 978-83-8084-562-6